Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 25. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ЛЮТОГО 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 9, 1983 No. 25. VOL. XC.

У медичному центрі В. Ріда відзначено січневі роковини

Промовляє ген. Енріке Мендез. Зліва — його дружина Ольга, справа — Аня Гаврилюк.

Вашінгтон. — У п'ятницю, 21-го січня, тут у військовому медичному центрі Волтер Рід відбулось святкове прийняття для відзначення дня незалежности України і соборности українських земель. Учасниками прийняття (приблизно 40 осіб) були головно високі офіцери украніського походження, які відбувають службу в районі Вашінгтону, і цивільні працівники американського міністерства оборони. Почесними гостями на прийнятті, яке відбулось у клюбі офіцерів, були головнокомандувач центру генерал Енріке Мендез і його дружина Ольга.

Прийняття — перше такого роду у Вашінгтоні — зорганізував полковник Орест Гаврилюк, який є заступником командуючого генерала відділу запобіжної медицини. У своїй промові англійською мовою полковник Гаврилюк нагадав про історичну подію, яка сталась у Києві 65 років тому.

„Та подія, яку ми відзначаємо сьогодні, — заявив він, — творить яскраву паралелю з американською Деклярацією незалежности яку було проголошено 4-го липня 1776 року у Філядельфії. Як тут, так і там люди широкого світогляду скинули ярмо чужої тиранії. Як тут, так і там основне людське прагнення свободи знайшло свій вислів у пробудженні гордої нації. Як тут, так і там ми зрозуміли, що краще вмерти ніж жити в неволі, залежними від примх і експлуатації чужоземних окупантів. Хоч український уряд не встоявся перед переважаючою навалою комуністичних орд з Москви, проголошення незалежности України в Києві в 1918-му році, так як і проголошення американської незалежности у Філядельфії в 1776-му році, стало натхненням для мільйонів свободолюбних чоловіків і жінок у всьому світі. Отож, це не є ніякою несподіванкою, ані ніяким збігом обставин, що так багато з нас, коріння яких сягають назад до страждаючої, але нескореної України, робимо свій вклад, кожний в своїй мірі, в оборону ідеалів свободи у вільному світі".

Полковник Гаврилюк відтак зазначив, що однією з цілей прийняття було дати нагоду тим, хро працює в галузі оборони, зійтися разом, запізнатись і спільно відзначити січневі роковини. Він попросив присутніх по черзі встати, представитись і сказати кілька слів про себе. Дійсно великою несподіванкою було те, що стільки високих офіцлерів українського походження служать у збройних силах ЗСА лише в самому районі Вашінгтону. Крім полковника Гаврилюка, який, до речі, є також станичним місцевої пластової станиці, на прийнятті були такі офіцери: полковник Ростислав Зайчук, який очолює відділ серцевої хірургії в центрі Волтер Рід; полковник Тарас Новосівський, який є головним лікарем командування в справах розробки озброєнь; полковник Ігор Масник (резерва); підполковник Степан Олійник, який працює для Об'єднаного штабу американських збройних сил; майор Ігор Котлярчук; майор Юрій Волошин; капітан Леонід Кондратюк і капітан Володимир Сулзинський.

На кінець прийняття з коротким словом виступив генерал Енріке Мендез. Він сказав, що добре ознайомлений з українським націоналізмом, згадав Шевченка і Костомарова. „Сам я народився в Пуерто Ріко і говорив еспанською мовою перед тим, як вивчив англійську." Він сказав, що відкидає поняття „стоплювального котла" і вважає, що кожна етнічна група повинна зберігати свою спадщину, залишаючись водночас добрими американцями.

Нагородили спомини Леоніда Плюща

Леонід Плющ

Ню Йорк, Н.Й. — Союз Українок Америки повідомляє що жюрі Конкурсу Фонду ім. Лесі і Петра Ковалевих в складі: д-р Мирослава Томоруґ-Знаєнко, д-р Ася Гумецька, д-р Лариса М.Л. З. Онишкевич, одноголосно признало тільки одну нагороду, а саме, Леонідові Плющеві за його твір „У карнавалі історії".

Жюрі запропонувало вирізнити твір Дмитра Чуба-Нитченка „Люди великого серця", який сповняє важливу літературно-освітню функцію для молоді.

Офіційне вручення нагород, пов'язане із зустріччю з авторами та членами жюрі відбудеться 5-го березня 1983 року о год. 6-ій по полудні в домівці СУА, 108 Друга авеню в Ню Йорку.

Пригадується, що розписано вже наступні конкурси, а саме: на науковий історичний твір з датою до 31-го грудня 1984 року на прозу з історичною тематикою до 31-го грудня 1983 року.

Бирґер пропонує створення панелю

Ню Орлінс, Ла. — Воррен Е. Бирґер, голова Верховного Суду, запропонував Конґресові створення нового суддейського панелю для перебрання деяких суддейських завдань від Верховного Суду, щоб приспішити працю цієї найвищої судової інстанції Америки.

Членами такого панелю повинні бути федеральні судді „запозичені" з інших федеральних суддів. Обов'язком панелю було б розглядати та рішати певні суперечні рішення федеральних апеляційних судів, які тепер вирішуються Верховним Судом.

Промовляючи на конвенції Американської адвокатської асоціяції, суддя Бирґер твердив, що такий суддейський панель повинен функціонувати на п'ятирічній базі як експеримент і, якщо покажеться, що такий новий суд вив'язується успішно із своїх завдань, його існування тоді повинно б бути затведжене законом.

Суддя Бирґер твердив, що Верховний Суд є дуже обтяжений судовими справами, які у великому числі нагромаджуються кожного року. В результаті багато спірних справ лежать у Верховному Суді, чекаючи своєї черги місяцями, а то й роками.

Ювілеї, набуття дому культури і нові видання — були темою нарад Управи НТШ

Ню Йорк, Н.Й. — Тут відбулося в суботу, 22-го січня ц.р., пленарне засідання Управи НТШ, під час якого обговорено ряд важливих актуальних справ та плянів на найближче майбутнє.

Серед них на перший плян висунулася справа закінчення перебудови і перенесення канцелярії та бібліотеки НТШ до новонабутого дому при 63 Іст 4-та авеню. Згідно з поступом робіт, про який інформував присутніх архітект Авґустин Сумик, дім буде готовий до вжитку у весняних місяцях, тому розглянено на засіданні можливість сполучення його інавґурації з традиційною Шевченківською Конференцією.

Після заслухання цілого ряду господарсько-фінансових справ, зв'язаних з придбанням нового дому, скарбник НТШ мґр Володимир Рак подав проєкт бюджету на черговий рік. Звітували обширно з проробленої праці голова НТШ д-р Ярослав Падох і голови поодиноких комісій.

Зокрема багато часу посвячено видавничим справам та плянам видань у найближчому майбутньому. Ці справи реферував голова Видавничої комісії науковий секретар НТШ д-р Леонід Рудницький. У друку знаходяться Записки НТШ ч. 198 (ч. 195 вже на викінченні підготовки друку) готується Шевченківський збірник під редакцією проф. Юрія Грабовича, збірник у пошану сл.п. проф. Миколи Чубатого і праця проф. Тараса Гунчака „Документи про Польщу і Україну". У підготовці є також альбомне видання про Київ і „Архітектура бойківських церков", збірник, який редаґує Святослав Гординський. Присутні схвалили також пропозицію видати друком два томи творчости Юрія Клена; включити до видань Бібліотеки українознавства НТШ спомини д-ра Костя Паньківського „Роки німецької окупації", перевидання яких фінансують інж. М. і Л. Пежанські; і просити д-ра Ігора Зєлика підготовити до друку другий том „Українських поселень".

З уваги на близький подвійний ювілей, а це 110-річчя НТШ і 35-річчя НТШ в ЗСА, рішено покликати до дії окремий Ювілейний Комітет, який займеться підготовою і переведенням програми цих ювілеїв. На голову Ювілейного комітету запрошено д-ра Романа Осінчука, на голову Наукової комісії ювілеїв проф. Л. Рудницького. Збірник відзначення 35-річчя НТШ в ЗСА підготовляє проф. Микола Чировський.

Вже після засідання Управи НТШ, Ювілейний комітет відбув свою першу нараду для обговорення програми та приступлення до її підготовки.

Новий мінерал названий в честь Є. Ярошевича

Вашінгтон (В.Хомяк). — Недавно список відомих мінералів збагатився новою позицією з українською назвою — ярошевичайт, або як цей мінерал офіційно зареєстрований латинкою — „jarosewichite"

Чотири американські науковці, які встановили, що знайдений у шахті біля Френклина, Ню Джерзі, зразок є дійсно невідомим досі мінералом, запропонували назвати його іменем хеміка-українця з Вашінгтону — Євгена Ярошевича, щоб таким чином відзначити його вклад в мінералогію. Комісія нових мінералів і мінеральних назв Міжнародної Мінералогічної Асоціяції, перевіривши наслідки дослідів цих чотирьох науковців, затвердила наявність новівідкритого мінералу і прийняла запропоновану назву його. Науковий опис ярошевичайту поданий у статті в журналі „Американський мінералог" за жовтень 1982 року.

Є. Ярошевич, активний діяч вашінгтонської української громади, є головним хеміком у департаменті мінералогії Смітсонівської інституції у столиці. Смітсонівська інституція це комплекс федеральних музеїв і ґалерій згуртованих здебільшого уздовж вашінгтонського Майдану (між Капітолем і пам'ятником Вашінгтона). Але поруч з виставовими залями у Смітсонівських будинках є лябораторія, бібліотеки, робітні науковців різних дисциплін — подібно як у великих університетах чи академіях. На протязі останніх 18-ох років тут працює Є. Ярошевич.

Євген Ярошевич

Його спеціяльність — хемічна структура метеоритів. Таким чином він належить до порівняно малої групи того роду спеціялістів у світі. Саме тепер, Ярошевич досліджує метеорити, що їх недавно знайшли в льоду біля південного полюса, але які впали на землю сотні чи тисячі років тому. Він також був членом групи дослідників зразків з поверхні місяця, що їх забрали американські астронавти, і аналізував уламки з виверженого три роки тому вулкану ст. Геленс та порівнював їх із зразками, які він вивчав 12 років раніше. узгір'я того ж вулкану.

Відкриття невідомих досі мінералів, таких як „ярошевичайт" — пояснює Є. Ярошевич — зумовлені тим, що сьогодні дослідники можуть користуватись новими, більш прецизними інструментами, аналізуючи речовини дуже малих розмірів. У відміну від таких комерційних мінералів як свинець, мідь чи залізо, які знаходять у великих покладах, нові мінерали мають більш наукову вартість: їх наявність насвітлює хемічні зміни і еквілібрії під час творення геологічних формацій. При тому наявність мінералів малих

(Закінчення на стор. 8)

В ЛИВАНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ БРАТОВБИВЧА ВІЙНА

Бейрут, Ливан. — Не зважаючи на всі старання ливанського уряду покласти край братовбивчій боротьбі між християнською міліцією і мусулманськими друзами, яка вже довший час ведеться в гірській місцевості на південний схід від Бейруту, боротьба між цими двома відгалуженнями ливанського суспільства продовжується.

Після запеклих наступів християнської міліції за відвоювання гірських селищ, які були забрані у них під час громадянської війни в 1976-77 роках, їм не вдалося втримати завойованих позицій, і друзи вигнали християнських фалянґістів з містечка Алей в неділю, 6-го лютого, вбиваючи 25 християнських фалянґістів, та руйнуючи їх головну квартиру в цьому місті.

Фалянґістське радіо „Голос Ливану" в Бейруті повідомило, що „соціялісти (друзи) палили і грабували будинки" в місті, яке лежить на головному міжнародному шляху з Бейруту до Дамаску.

В інших інцидентах і випадках був поранений вибухом міни італійський вояк у ногу, яку потім треба було ампутувати, під час бомбардування будинку ПВО в Бейруті загинуло 22 особи, а один ізраїльський вояк був легко поранений.

Військове командування в Тель Авіві повідомило, що дві особи ізраїльської служби безпеки були поранені в ливанському порті Сідон, 25 миль на південь від Бейруту.

Битва в місті Алей показала, що двомісячні змагання релігійних сект в окупованій ізраїльськими військами частині Ливану продовжуються

Повідомлення друзів говорить, що їх вояки захопили місто Алей повністю. Перед тим Фалянґістська партіія, політичне крило міліції, яка співпрацювала з ізраїльською армією під час ізраїльського нападу на Ливан влітку минулого року і боролася проти партизанів Палестинської Визвольної Організації, обвинуватила Ізраїль вперше в тому, що Ізраїль підтримує противників християнської міліції.

Від початку боїв в листопаді минулого року між християнами і друзами було вбито понад 160 осіб.

Ливанський уряд президента Аміна Ґемаєля, християнського фалянґіста, зажадав відведення ізраїльських військ з центральних гір, щоб ливанська армія і міжнародні війська для збереженняк миру могли зайняти ці місцевості і припинити братовбивчу війну сект.

РЕҐЕН КРИТИКУЄ ІЗРАЇЛЬ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен заявив у понеділок, 7-го лютого, що Ізраїль непотрібно зволікає з виводом своїх окупаційних військ з Ливану і тим самим занедбує своє „моральне" зобов'язання не бути „окупаційною державою".

У своїх заввагах перед групою телевізійних репортерів Президент сказав, що арабські країни стрималися від підтримки майбутніх мирних переговорів з Ізраїлем, поки Ізраїль не виведе своїх військ і тим самим дасть „доказ доброї волі".

Президент Р. Реґен також сказав, що якщо виведення всіх чужинецьких військ з Ливану вимагатиме збільшення багатонаціональних сил для втримання миру, тоді „ми повинні зробити це".

Коли Президента спитали про американсько-ізраїльські відносини він відповів, що не думає, щоб ці відносини були „такі натягнуті, як дехто хотів би". Президент також сказав, що він встановив „цілком особистий зв'язок" з Менахемом Беґіном.

Але Президент також завважив, що „це правда, що ми розходимося щодо особливого питання виводу військ з Ливану".

Президент додав: „Я також вважаю, що є певний моральний аспект, який на нашу думку, занедбує або якого не дотримується Ізраїль. А саме, новий уряд Ливану після довгих років революції та переворотів попросив вивести всі чужинецькі війська. Тому, якщо вони не зроблять цього, це технічно ставить їх у положення окупаційної сили".

Заява президента Роналда Реґена була третьою на протязі тижня, в якій він критично висловився про Ізраїль.

Минулої середи Президент у розмові з представниками Світового жидівського конґресу закликав Ізраїль припинити розбудову ізраїльських поселень на правому березі ріки Йордан і в смузі Гази, заявляючи, що розбудова поселень стоїть на перешкоді мирних переговорів з Йорданією.

Речники Білого Дому заявили, що останнім часом Президент дуже затурбований поведінкою Ізраїля на переговорах про вивід ізраїльських, сирійських і палестинських військ з Ливану.

У світі

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ Буш зустрівся в неділю, 6-го лютого, з лідерами соціял-демократичної, республіканської та ліберальної партії Італії, але не було видано жадного комунікату після цих зустрічей. Чіріяко де Міта, лідер провідної християнсько-демократичної партії через хворобу не зустрічався з Бушем. Зате віцепрезидент зустрівся в суботу з Амінторе Фанфані, прем'єр-міністром Італії, який є християнським демократом. У понеділок віцепрезидент зустрічався з лідером соціялістичної партії Італії Беттіно Краксі, перед тим, як зустрівся з Папою Іваном Павлом II. Християнські демократи, соціял-демократи та соціялісти творять коаліційний уряд Італії.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Туреччини Ільтер Туркмен заявив в неділю, 6-го лютого, що побоювання Греції, що Туреччина становить загрозу є „цілковито безпідставні". „Добре відомо, що Туреччина, не має жадних ворожих намірів щодо Греції і проводить обережну політику, шукаючи примирення", — сказав турецький дипломат. „Туреччина готова вирішити проблеми між обидвома країнами за столом переговорів". Греція і Туреччина, ці дві країни — члени НАТО, сильно розходяться в таких питаннях як Кипр і питання повітряного простору та мінеральних багатств Егейського моря.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ з Буенос Айресу Арґентина, в той час, як у Параґваї відбувалися перевибори президента Альфреда Стресснера, вісім вигнаних з країни політичних лідерів прилетіли до столиці країни Асунсіону, але поліція заборонила їм виходити з літака і повернула їх назад до Арґентини звідки вони приїхали.

БРЮССЕЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ повідомила в неділю, 6-го лютого що у брамі дому французького посла і в приміщенні французької летунської компанії вибухли бомби. Жертв не було. Ніхто покищо не взяв на себе відповідальности за ці акти терору.

АНДРОПОВ ПЕРЕВОДИТЬ ЗМІНИ

Москва, СССР. — Діючи обережно, але послідовно і методично Юрію Андропову за несповна три місяці вдалося надати виразно нового вигляду совєтському урядові та його діяльності.

В результаті ті люди, які вважали що після зміни керівництва після смерти Леоніда Брежнєва в листопаді минулого року буде в основному продовжуватися все по-старому, тепер побачили, що Андропов почав зрушувати застій і стаґнацію, які охопили всі сектори совєтського життя.

Найдраматичнішим свідченням змін є кампанія за підвищення продуктивности праці, проголошена Андроповим у його першій великій промові 22-го листопада минулого року. „Ви не можете нічого зробити лише самими лозунгами", — коротко остеріг тоді Андропов.

В додатку Андропов без великого галасу чи явних суперечностей замінив понад 20 високих урядовців і багато більше на різних нижчих рівнях у партії та в уряді. Звільнено трьох міністрів, назначено нового секретаря партії і нового секретаря у справах пропаґанди, нові люди прийшли в керівництво КҐБ і поліцію, у міністерстві закордонних справ призначено нових експертів, а газета „Ізвєстія" отримала нового головного редактора.

Одначе кампанія в ділянці праці можливо була найбільш рішучою і найбільш явною. Минулого місяця поліція зробила несподівані облави на крамниці, базари, бари і навіть лазні у всіх великих містах країни в „операції вилову проґульників". На фабриках і в установах появилися плякати, які критикують працівників, що погано трактують свою працю.

Першим наслідком такого підганяння робітників були переповнені автобуси, трамваї, метро та інші види транспорту. На роботу спізнялися ті, які звичайно приходили вчасно. Це в свою чергу викликало загальне невдоволення неорганізованістю.

Тепер рейди в пошуках за „прогульниками", припинилися, можливо через нарікання населення, що їм відмовляють іти до крамниць тоді, коли в них є вільний час і дістати хоч щонебудь, а не в години, коли всі йдуть після праці і кинуться по крамницях.

Щоденна совєтська преса, радіо і сам Андропов, своїм раптовим відвіданням минулого тижня одної з московських фабрик, показали, що мова йде не тільки про лови на „прогульників". Сам Андропов заявив робітникам машинобудівельного заводу: „Я хочу, щоб ви, товариші, зрозуміли правильно, що питання покращання дисципліни відноситься не тільки до робітників, інженерів і техніків. Воно відноситься до всіх, починаючи від міністрів".

Совєтські газети та інші засоби масової інформації підхопили цю кампанію. Редактор газети „Совєтська Росія" Валєнтін Чікін в одній із статтей вимагав нових осіб на керівних становищах, змін у цілій системі управління економікою і суворих заходів проти консервативних керівників.

„Неможливо тягнути далі, обтяженим чиєюсь особистою бездарністю", — писав Чікін. „Мусить бути дійсний поворот, дійсний діловий настрій".

Газети висувають багато подібних вимог за повну переміну як вимогу рядових робітників, що привело західних аналітиків до думки, що Андропов „тріснувши батогом над головами робітників", намагається втягнути робітників у більшу кампанію наступу на верхівку загниваючої бюрократії, де пропали стільки заходів Хрущова і Брежнєва.

Серед найцікавіших рис висловів „Совєтської Росії" — це натяки на організування робочої контролі над керівництвом підприємством, що неясно перекликається з польською профспілкою „Солідарність".

Кожна зміна, проведена Андроповим, викликала хвилю слухів і розмов, але більшість західних аналітиків згідні в тому, що Андропов не хотів зробити враження чисток або гонінь, які

(Закінчення на стор. 8)

В Америці

ДИРЕКТОР БЮДЖЕТУ Дейвид Стокмен заявив на днях, що плян видатків федерального бюджету на 1984 рік і дальші роки приготований президентом Роналдом Реґеном спричиниться до відродження кволої економіки країни і тим самим до ефектовнішої контролі федерального дефіциту. Виступаючи на телевізійній програмі „Лицем до нації", Стокмен обстоював плян президента далі розбудовувати оборонний потенціял Америки і виступив проти намагань в Конґресі відкинути пропозиції Реґена зменшити загальні податки на 15 відсотків цього року.

СЕНАТОР РИЧАРД ЛЮҐАР, республіканець з Індіяни, заявив, що секретар оборони Каспар Вайнберґер виявив себе „негнучким" в справі бюджету Пентагону, додаючи, що Адміністрація буде змушена погодитися на його зменшення. Сенатор Люґар, член сенатської Комісії для закордонних зв'язків, сказав, що він і сен. Говард Бейкер, голова республіканскьої більшости в Сенаті, почувають себе „безпомічними", тому що будучи по цій самій стороні, що й Вайнберґер", вони мусять з ним розходитися в справі мілітарного бюджету.

СЕКРЕТАР ПРАЦІ РЕЙМОНД Донаван заявив, що федеральний бюджет президента Роналда Реґена на 1984 рік приверне понад один мільйон праць в Америці й уможливить 500.000 нових праць для молоді влітку цього року. У своєму інтерв'ю в „Ю.С.Нюз енд Ворлд Ріпорт", Донаван заявив, що „у загальному американці воліють мати постійну працю, ніж допомогу готівкою, і для нас це є основним для привернення здорової економіки".

П'ЯТЬ ЧЛЕНІВ ФАЛН групи пуерторіканців, що змагаються за усамостійнення Пуерто Ріко, відповідатимуть перед лавою присяжних в суді в Бруклині за це, що вони відмовилися дати зізнання в справі недавніх бомбових замахів в Ню Йорку. Згідно із заявами ФБІ, ця п'ятка належить до провідних кадрів згаданого Пуерторіканського руху. Вони ж твердять, що вони є „симпатиками, а не провідниками ФАЛН". Одначе в опінії поліції і слідчих органів вони є пов'язані з пуерторіканськими терористами та знають про бомбові замахи в Ню Йорку і тому мусять дати зізнання або бути судженими за непослух судові.

ГОЛОВНИЙ КОМАНДИР НАТО ген. Бернард Роджерс заявив, що він непохитно вірить в те, що уряди Британії, Італії і Західньої Німеччини придержать свої заяви в справі прийняття нових американських нуклеарних ракет типу Першінг-2. Він сказав, що якщо НАТО відмовиться впровадити до Західньої Европи ці ракети, то це буде переконливим доказом для світу, що НАТО не є здібним реалізувати пляни, які мають велике значення для НАТО та його членів. „Це покаже, що ми проґавили велику нагоду дати Совєтському Союзові додаткові спонуки для успішного закінчення переговорів про роззброєння в Женеві".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЮНЕСКО і політика

Газета ,,Радянська Україна", орган ЦК Комуністичної партії України, Верховної Ради і Ради Міністрів УССР, помістила у числі з 8-го січня ц. р. довшу статтю А. Зленка п. з. ,,ЮНЕСКО у вирішенні актуальних проблем", у якій автор,-він же відповідальний секретар комісії УССР в справах ЮНЕСКО,- робить нібито свої підсумки на підставі закінчення четвертої позачергової сесії генеральної конференції ЮНЕСКО, тобто організації ОН з питань освіти, науки і культури.

,,Цей представницький форум, — пише у своїй статті А. Зленко, — в якому взяли участь делеґації 152 країн — членів ЮНЕСКО, а також 128 міжнародних урядових і неурядових організацій, привернув увагу широких кіл міжнародної громадськости постановою важливих питань світового розвитку". При тому автор твердить, що більшість країн виступають за дальше ,,підвищення ролі цієї авторитетної організації в розв'язці глобальних проблем".. Продовжуючи свій довгий не для всіх зрозумілий вступ, А. Зленко каже, що ,,постановка цих питань спричиняється складністю сучасної міжнародної обстановки, яка з вини агресивних сил імперіялізму ставить світову цивілізацію на грань термоядерної катастрофи ".

Цей вступ був потрібний совєтському авторові в першу чергу для того, щоб виправдати вмішування ЮНЕСКО до суто політичних справ, бож згадана організація ОН була покликана до життя для розгляду питань культури й науки, в першу чергу в недорозвинених країнах, чого вона зовсім не робить, ставши знаряддям Москви й інших комуністичних держав, які використовують її як форум нападів в першу чергу проти З'єднаних Стейтів Америки і їхніх західних альянтів.

Що ж говорилося на четвертій сесії генеральної конференції у Парижі? Тему термоядерної загрози для світу не обійшов ,,ні один із глав 133 делеґацій і представників неурядових організацій", — пише ,,Радянська Україна". Оце, мабуть, і була ціль так званої ,,більшости" в ЮНЕСКО. Зрештою А. Зленко не скриває цього, пишучи, що ,,багато виступаючих поділили точку зору, висловлену делеґацією УССР, що політика імперіялізму на посилення гонки зброєнь і досягнення воєнної переваги — це безрозсудність, яка завдає непоправної шкоди міжнародному співробітництву, суперечить волі і сподіванням народів".

Сказано ж виразно і недвозначно. Москва спритно використала неполітичну організацію для просунення своєї антизахідньої політичної лінії і це вже не перший раз, коли представники комуністичного світу та їхні прихильники розправляються на цьому форумі з ,,імперіялістичною політикою Вашінґтону і НАТО, неоколоніялізмом" тощо.

Крім вже згаданих політичних справ, делеґати ЮНЕСКО ,,засудили аґресивну політику Ізраїля в Ливані й на Близькому Сході", очевидно з участю ,,пентаґонських яструбів" та обговорили цілий ряд інших політичних справ.

А чи була мова про культурно-наукові справи? Без сумніву була. В першій мірі представники СССР, УССР і БССР та інших ,,соціялістичних країн", підтримані делеґаціями країн Третього світу, ,,закликали до рішучої боротьби зі засиллям імперіялістичних засобів масової інформації (тобто проти вільної преси), проти їх використання для втручання у внутрішні справи інших країн, для просування своїх імперіялістичних плянів". Рішено також видати книжку під назвою ,,Культурна політика Української РСР" та інші пропаґандивні видання.

На нашу думку, вже назрів час, щоб Уряд З'єднаних Стейтів Америки та інших демократичних країн Заходу ближче приглянулись до роботи цієї ,,культурної" організації ОН і витягнули з цього відповідні висновки. Треба покласти край використовуванню цієї організації для просування комуністичних й імперіялістичних цілей Москви за її посередництвом тим більше, що ця і її подібні організації ОН в більшості фінансовані країнами Заходу. Статистика вплат Москви і її сателітів до каси ОН говорить сама за себе.

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ ІНДІЙСЬКОГО уряду повідомили в четвер, 3-го лютого, що в північносхідньому стейті Ассам встановлена поліційна година на невизначений період після того, як у наслідок протестів і заворушень сім осіб були вбиті в сутичках з поліцією. Заворушення в цьому стейті були першим вибухом безпорядків з метою заблькувати вибори, назначені на цей місяць як захід проти нелеґальних іміґрантів з сусіднього Банґлядешу.

Святослав Караванський

ЧИ ЦЕ МОЖЛИВЕ?

Чи можна, знаючи совєтську юридичну систему та її підпорядкованість КҐБ та партії, спокійно читати повідомлення, що американські прокурори ,,працюють у повному контакті" та ,,у повній злагоді" з прокурорами СССР?

Як могло трапитись, що знана своїми фабрикаціями та фальсифікаціями справ прокуратура СССР (згадаймо тільки справу А. Щаранського) стала для Департаменту справедливости ЗСА вірогідним джерелом інформації та винувального матеріялу на американських громадян?

Чи це можливе? Чи це не парадокс?

А втім це абсолютна правда. У мене в руках журнал ,,Жовтень" ч. 9/1982, виданий у СССР. От що пише на сторінках цього журналу прокурор Львівської области В. Антоненко:

,,Американським прокурорам ми подали багато матеріялів, які неспростовно свідчать про вину Б. І. Козія та М. В. Деркача...

Працювали ми з цією групою прокурорів у повному контакті, у нас не виникало жодних непорозумінь, усе робилося у повній злагоді. З вдячністю від'їжджали вони з нашої країни".

Годі заперечувати, що в руках совєтських органів можуть бути матеріяли, що стосуються так званих воєнних злочинців. Але не можна заперечити і того, що совєтська сторона використає свій статус посідача інформації з метою компромітації своїх політичних опонентів за кордоном. Тому до матеріялів, що виходять кінець-кінцем з кабінетів КҐБ, слід ставитись дуже й дуже критично.

Однак з тої самої статті прокурора Антоненка виходить, що американські прокурори не тільки не піддають сумніву махінації КҐБ, а навіть допомагають йому фабрикувати справи. Цитую Антоненка:

,,З самого початку адвокат Коновал поставив вимоги, щоб допити очевидців-свідків провадилися американськими прокурорами без участи радянських прокурорів. Як американська (!), так і наша сторона цей вибрик адвоката категорично відхилила, оскільки згідно з домовленістю між Міністерством справедливости ЗСА і Прокуратурою Союзу ССР, та виходячи з подібної практики співробітництва з іншими країнами, допити свідків, потерпілих проводяться з участю обох сторін..."

Яка домовленість можлива між американським — незалежним та демократичним судом — і підпорядкованим КҐБ партійно-тоталітарним судівництвом СССР? Навіть ідея такої домовлености принижує гідність З'єднаних Стейтів Америки. Крім того така домовленість сприяє не правосуддю, а фальсифікації. Для того, хто знає відносини, що склалися між громадянами СССР та репресивними органами, така вимога совєтської сторони абсолютно зрозуміла: совєтська сторона не може допустити думки, що її ,,свідки" на якийсь, навіть короткий, час вийдуть з-під прямого контролю КҐБ. Ануж вони стануть говорити не так, як це заплановано у ,,таких" кабінетах відомства Андропова?

Про те, як КҐБ ,,готує" свідків, відомо усім, хто знайомий із совєтською юридичною системою. Наведу витяг із спогадів українського політв'язня Оксани Мешко ,,Між смертю і життям".

,,Це гонитва слідчих КҐБ,...щоб ,зробити' справу на людину, що вже її тримають за ґратами".

Допити цих упольованих свідків не завжди протоколюються слідчими, частіше розмови ведуться в ,,холостую" і на ,,измор" допитуваного, вишукуючи ,,слабкі" місця в самого допитуваного з його ,,помилок", біографії, квартирних труднощів, чи в навчанні, чи улаштуванні на роботу або дитину в ясла тощо.

В опитуваного найперше виясняють все про нього безпосередньо, натякаючи на готовість подати дійову допомогу в скрутних питаннях,... КҐБ всесильне, і можливості безмежні...

За інформацію, співпрацю компенсують грошовими нагородами, просуванням по службі, позаконкурсним вступом до вузів, поновленням виключених неуспішників тощо.

В загальній атмосфері страху і унаочненого беззаконня, намацавши в допитуваного ,,слабинку"', слідчий підкаже характер і зміст догідного слідству протокола, на додаток перекручуючи свідчення...

В судовому слідстві часто ці свідки відмовляються від попередніх свідчень, записаних у стінах КҐБ.

Що за свідчення фігурують у матеріялах совєтської сторони, поданих у ,,розпорядження" американській стороні? Прокурор Антоненко наводить приклад: ,,Ось свідчення Йосипа Франковича Ільківського

— Приблизно навесні 1943 року я перебував з товаришами біля школи. Ми побачили, як поліцай Козій і з ним ще три чоловіки вели вулицею сім'ю Бердгольца в складі трьох чоловік. Ми зрозуміли, що їх ведуть розстрілювати на цвинтар, і побігли навпростець до кладовища... Добре пам'ятаю, що Козій та інші поліцаї стали ззаду і впритул розстрілювали всю сім'ю".

Усі, хто жив у так званому Генерал-Губернаторстві за німецької окупації, розуміє, що такі сцени в українських містах були абсолютно неможливі хоч би й тому, що українська поліція не мала прав чинити суд і розправу над громадянами і тим більше розстрілювати (та ще й серед білого дня!); цікаво, чому свідок запам'ятав лише Козія, а трьох його уявних спільників не зміг? Адже ж усі вони були місцеві жителі. Крім того, КҐБ знає точний склад тогочасні поліції. Чому ж каґебісти досі не знайшли отих трьох ,,невпізнаних" спільників Козія? Усі колишні поліцаї на території СССР зловлені та засуджені совєтським судом. Чому ж КҐБ не веде розшук і цієї мітичної трійці? Чи не тому, що згадане ,,свідчення" потрібно тільки, щоб звинуватити Козія, а розшукувати неіснуючих осіб КҐБ не збирається? До того ж свідок, як він каже, був не один. Може, хто з його товаришів запам'ятав ще когось із ,,поліцаїв". Але авторам моторошних версій для легковірів ,,інші поліцаї" не потрібні. Їх прив'язано до свідчень для створення правдоподібности.

Наведене вище свідчення — це досить незґрабно зліплена вигадка, що її можуть сприймати за правду лише ті, котрі не знають відносин, що існували на окупованій німцями Західній Україні, і котрі далекі від критичного підходу до спрепарованих у кухні Андропова звинувачень. Якби свідки КҐБ свідчили у судовому засіданні, то досвідчений адвокат дуже легко шляхом ряду послідовних питань зміг би викрити фальсифікацію. Але совєтська сторона зробила все, щоб ізолювати своїх ,,свідків" від незалежного і безстороннього розгляду. І, як це не дивно, їхня тактика знайшла підтримку саме з боку американської сторони. Із статті прокурора Антоненка видно, що американські прокурори сприйняли свідчення, подібні до наведеного вище, за чисту монету.

Мене дивує, як це могло статися? Невже юристи Бюро спеціяльного розслідування при Департаменті справедливости — Клариса Р. Фельдман, Бертман С. Фелбаум, Гаррі Рапапорт і Кетлін Н. Колмен — не здають собі справи, що во-

(Продовження на ст. 8)

Володимир Душник

ЧИ НОВА ,,ПОЛІТИКА ДЕТАНТУ" МІЖ ВАТИКАНОМ І МОСКВОЮ?

Недавне назначення лотиського католицького єпископа Юліяна Вайводса кардиналом та членом римської курії, створює ряд нових сенсаційних спекуляцій, начебто ,,новий" міст порозуміння між Ватиканом і Москвою є у стадії зреалізування.

Єпископ Вайводс, який уже прибув до Риму, де на днях отримав кардинальський капелюх від Папи Івана Павла II, заявив, що він не знає, чому саме його назначено кардиналом, але він догадується, що це, мабуть, може створити ,,міст" між Ватиканом і Совєтським Союзом.

Заперечивши начебто це назначення мало б означати ,,папський виклик" комуністичній державі, єпископ додав, що дехто, вправді, може так думати. Він також сказав, що йому абсолютно про це невідомо, чи його номінація була узгіднена наперед між Ватиканом і Москвою, а вістка про його іменування кардиналом ,,була для нього громом з ясного неба".

Одначе, кілька днів тому, в день папського назначення 18-ти нових кардиналів, авторитетні ватиканські джерела заявили, що ,,було мовчазне порозуміння у справі єпископа Вайводса між Ватиканом і Москвою". Але не подано, яку форму мало таке мовчазне порозуміння між тими двома ,,центрами світових ідеологій — християнства і марксизму-комунізму".

Єпископ Вайводс, якому тепер 88 років — це перший римо-католицький пралат, якого назначено кардиналом; він був в Латвії, як апостольський адміністратор Риги і Лєпави. Американські часописи, які широко коментували назначення лотиського єпископа кардиналом, навели і далі наводять приклад із назначенням кардиналом українського католицького Митрополита Йосифа Сліпого, але щойно тоді, коли він по відбутті 18-річного ув'язнення у різних тюрмах і концентраційних таборах СССР, прибув до Риму.

Як відомо, Римо-католицька Церква леґально існує далі в СССР — в Литві і Латвії, як теж в Україні. Вправді, римо-католицькі парохії ледве животіють під тягарем великих податків і інших урядових обмежень, але — леґально вони існують і не є поставлені поза межами закону, як Українська Католицька Церква.

Повернувшись до теми — іменування його в кардинали, єпископ Вайводс твердив, що сам факт цього назначення є важливим, бо це скріпить довір'я і надію серед 400.000 католиків у Латвії на 2.5 мільйона всіх мешканців, де їх обслуговує біля 170 священиків. Але тому, що католицькі школи є заборонені, батьки-католики самі вчать релігії своїх дітей.

,,Ми знаємо як заховуватися, бо, якщо ми забудемо про це, нас можуть стрінути ще більші обмеження. Ми все були католиками і ми належимо до Совєтського Союзу", — сказав єпископ Вайводс.

Коли цього місяця єпископ Вайводс повернеться до Латвії як католицький кардинал, він буде першим публічно відомим католицьким кардиналом поза Залізною завісою.

Лука Луців

Про нові видання

Довший час я не писав до ,,Свободи" і деякі мої приятелі думали, що я ,,пішов на емеритуру" і запитували мене в цій справі. В дійсності я залишив працю в цьому щоденнику більше як 10 років тому і дописував до ,,Свободи" з Бруклину, а недавно я був зробив собі коротку відпустку і тепер знову хочу продовжувати свою працю дописами про нові видання, бо автори домагаються цього, щоб ,,Свобода" інформувала своїх читачів про те, що в нас нового появляється друком, або що діється в культурній ділянці. Тому починаємо словом про нову повість Володимира Мерещака, яку ми з цікавістю прочитали, бо, як самі читачі добре знають, в нас не дуже то багато повістей появляється друком, а читачі таки радніше читають довшу повість, як короткі оповідання.

Володимир Мерещак. ,,Така вона була!" Ведерсфільд, 1982, ст. 336. Літературний і мовний редактор — Борис Берест.

Цей редактор вірно пише в ,,Післяслові", що назва книжки ,,цілком відповідає задумові автора, бо героїня дійсно була саме ,,така , а не інакша".

Головні герої Петро і Віра, вони живуть в Німеччині, куди їх вислали були під час війни на роботу. Віра — дівчина з Києва, а Петро — галичанин; його дружина залишилася вдома. Між Вірою і Петром зав'язується любов, але чиста, ідеальна, бо про дійсне одружіння покищо не може бути мови. Віра рішається вернутися до Києва, де вона мусить пімститися за смерть свого батька, якого вбили комуністи.

,,Мені судила доля бути месником за невинну смерть мого дорогого батенька. То я ним і буду, а коли вже здійсню це, тоді я і вас пошукаю, якщо житиму."

Петро виїхав до Америки, а Віра поїхала до Києва.

Б. Берест гадає, що це ,,не пересічна книжка звичайних спогадів про щоденні події під час війни; це не пересічний щоденник однієї з жертв німецької окупації". І це правда, бо це таки не звичайні спогади, а повість, в якій читач пізнає життя двох осіб, які щиро полюбились і сподіваються таки колись одружитися. І читач вірить, що воно так і станеться, бо обидвоє героїв своєю поведінкою підтримують в нього таку віру.

Правда з Америки до Києва не дуже то близько, але характер Віри і її рішучість підтримує цю віру в читача, хоч з Америки до Києва таки далеченько і нелегко ,,американцеві" одружуватися з київською дівчиною, що живе під комуністичною диктатурою. Сам автор знає про це і він закінчив свою повість такими словами:

,,Петро прощається з Вірою, рішений їхати в Америку, і тихо промовив:

— Дивні діла Твої, Господи. Та хай же діється воля Твоя!

Іван Недільський. Вибрані твори для мішаного хору а капеля. За редакцією Ігоря Соневицького. Українська Музична Фундація. Ню Йорк, ст. 98. Рік 1982.

Мої знайомі можуть дивуватися, що я ,,стовідсоткова риба" в музиці (так мене був назвав учитель в Дрогобичі , який вибирав членів до гімназійного хору в 1906 році) — пишу рецензію про твір про композитора. Та я тут зазначую, що це не жадна рецензія, тільки інформація про те, що появилася цінна книжка про видатного композитора — Івана Недільського, щоб люди, що цікавляться музикою, знали про неї, бо вона дуже потрібна і дириґентам і членам хорів, яких у нас велике число і яким оця праця про Івана Недільського дуже таки цікава.

У книжці є світлина композитора і стаття про нього пера Ігоря Соневицького.

Гадаємо, що і дириґент і члени наших хорів з радістю привітають це видання, і Українська Музична Фундація буде вдоволена з того, що видала музичні твори Івана Недільського та допомогла всім тим, які працюють або будуть працювати в наших хорах, що діють при наших церквах, бо в цій книжці надруковані в цілості і композиції до ,,Служби Божої" (ст. 40-97).

Тепер легше буде користати з цих творів численним світським, а головно церковним хорам, які зможуть купити собі це видання, в якому матимуть такі композиції: ,,Засяло сонце", ,,В весняний день", ,,Наша славна Україна", ,,Сон", ,,Цвинтарьок", ,,Під гомін київських дзвонів" і ціла Служба Божа (ст. 40-97).

Музикознавець Ігор Соневицький написав змістовну статтю про композитора, в якій вірно оцінив музичну спадщину покійного (народився 25-го липня 1895, помер 5-го червня 1970 року.

Ігор Соневицький уважає, що найбільш майстерною хоровою мініятюрою І. Недільського є ,,Цвинтарьок" до слів О. Козловського, бо тут ,,композитор піднімається на вершини поетично-музичної єдности".

І. Недільський студіював в Німеччині в роках 1920-1924. Працював,-можна сказати в наших умовах;- за фахом в Підгайцях, Станиславові і Ню Йорку.

Іван Недільський мав би багату музичну спадщину, якщо б багато його творів не пропало безслідно в Галичині (після виїзду на еміґрацію), під час бомбардування в Дрездені і під

(Закінґення на стор. 8)

Петро Стерчо

АВГУСТИН КИРИЛО ШТЕФАН

(В 90-ліття життя і 65-річчя на службі народу)

II

Не зважаючи на це, що жив о. Є. Фенцик постійно у певній віддалі від столиці Мукачівської епархії, зумів він притягнути на співробітників таких тогочасних відомих письменників і публіцистів, як Анатоль Кралицький, Олександер Павлович, Уриїл Сильвай-Метеор, Олександер Митрак, а з-поміж молодшого покоління А. Волошина, який навіть намагався продовжувати видавання ,,Листка" по смерті о. Є. Фенцика. Розпочав він видавати цей журнал, бо був затривожений тим, що — як він писав — ,,наш народ в упадку й приближається к погибелі ", а тому змагається він ,,вияснити ситуацію та шукати лікарства для усунення того зла". Отець Є. Фенцик — це мужній оборонець закарпатців проти офіційної політики мадярського уряду змадяризувати не лише всіх ,,угрорусинів", але й усіх інших не-мадярів у рамках своєї половини дуалістичної Австро-Угорщини.

Не диво, отже, що батьки А. Штефана дали йому тривкі підвалини палкої любови до свого знедоленого народу, боротьбі за кращу долю якого присвятив він усе своє життя; родинне виховання дало йому силу духу встоятися перед мадяризацією, хоч ходив він тільки до мадярських шкіл, зокрема до гімназії у Шарошпотоці та в Берегові, де в 1910 році здав він іспит зрілости з відзначенням.

Строгу школу теологічних студій у роках 1910-1914 пройшов А. Штефан у Теологічному Ліцеї в Ужгороді, що його оригінально заснував єпископ Мануїл Ольшавський у Мукачеві ще в 1744 році як теологічну школу, що стала зародком епархіяльної семінарії. Єпископ Андрій Бачинський переніс цю семінарію у 1775 році до Ужгороду й реорганізував її в модерний теологічний ліцей. Склавши кінцеві іспити з теологічних студій з відзначенням, А. Штефан не прийняв священичих свячень, але розпочав студії математики, фізики й філософії в університеті ім. Пазмані в Будапешті. Свої університетські студії завершив він письмовими й усними іспитами в травні 1918 року, отримавши диплом середньошкільного професора математики й фізики.

Літні місяці 1918 року А. Штефан присвятив на те, щоб підшукати посаду, але зокрема, — щоб відновити ближче знайомство з учителькою народної школи Оленою Полянською, дочкою о. Юлія та Олени Полянських. У вересні 1918 року вони заручилися, а на весні 1919 року одружилися; від того часу пані Олена постійно ділить долю і недолю із своїм чоловіком. Мають вони сина Василя — лікаря, і дочку Катрусю, яка ущасливила своїх батьків внуками; вона живе зі своїм чоловіком недалеко Філадельфії, у Брістолі.

А. Штефан — педагог і виховник молоді

Свою педагогічну кар'єру розпочав проф. А. Штефан у вересні 1918 року в Греко-Католицькій чоловічій учительській семінарії в Ужгороді, де тоді вже директором був о. А. Волошин, до речі, свояк професора. Але вже у вересні 1920 року іменовано А. Штефана професором математики й фізики в Державній реальній гімназії в Ужгороді, куди він перенісся дуже радо з двох причин. Поперше, держава запропонувала йому втричі вищу платню від тієї, що йому платила Мукачівська епархія за навчання в семінарії; а подруге, переходив він до гімназії для того, щоб припинити намагання галицьких москофілів на чолі з Андрієм Ґаґатком створити з неї бастіон москофільства в Ужгороді. Це у великій мірі А. Штефанові й товаришам пощастило осягнути, бо ужгородська гімназія залишилася українською аж до кінця міжвоєнного періоду.

У 1922 році молодого, бо всього 29-літнього, проф. А. Штефана державна влада іменувала директором Державної Торговельної Академії в Ужгороді; цю школу в 1925 році перенесено його заходами до найбільшого торговельного центру Закарпаття—міста Мукачева, де в тому часі москофіли вже створили були свій солідний бастіон, всеціло опанувавши тамошню реальну гімназію та учительську семінарію. Для пляномірного виховування карпато-української молоді в українському національному й соборницькому дусі директор А. Штефан затруднив ще в Ужгороді як професорів Академії першорядних знавців викладаних предметів, знаменитих педагогів і виховників, зокрема відомого мовознавця й літературознавця Олексу Приходька; автора фахових підручників Ілька Цьокана; кооперативного діяча Василя Чаплю, пластового діяча Леоніда Бачинського; теоретика економічних доктрин Валеріяна Горбачевського; математика й музиколога-дириґента Івана Трухлого; Адальберта Блажа та інших. Це була та еліта викладачів, які поруч навчання фахових предметів наповнювала серця студіюючої молоді щирою любов'ю до свого народу, плекала дух національної гордости й готовости стати до боротьби за національно-державну самостійність усього українського народу. Проріділі ряди цієї професури з ходом часу заповнював директор А. Штефан молодшими кадрами фахівців з рядів українських патріотів, як сл. Оксана Голубінка (пізніше замужня Ґенґало), Іванна Гірна (опісля замужня Шпилька), Єлисавета Кузьмівна (згодом замужня Мадай), Леонід Мосендз та інші.

Після злощасного віденського арбітражу з 2-го листопада 1938 року, коли диктатом міністрів закордонних справ Німеччини й Італії, Йоахима Ріббентропа й графа Ґалеаццо Чіяні віддано княжі городи Лаборця й Коріятовича Ужгород і Мукачів, а з ними й Берегове та дооколишні території родючої надтисянської долини мадярам, Державну Торговельну Академію перенесено до Сваляви, де на пості директора заступав А. Штефана (який у тому часі був начальником Міністерства шкільництва, релігійного виховання і народної освіти в Уряді о. Монсеньйора д-ра А. Волошина в Хусті) проф. Карло Шіналій. Це власне був проф. Карло Шиналій, з якого не дуже поправної української мови, засміченої словакізмами, студенти ,,дерли лаха"; це він дня 14-го березня 1939 року перервав кінцеві письмові іспити моєї кляси командою: ,,Карпатські Січовики! На мій приказ — струнко!" — повідомив про воєнний наступ мадярських військ на Карпатську Україну і закликав усіх стати в обороні батьківщини.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

30-ої КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКА ВІДБУЛАСЯ В ДНЯХ ВІД 24-го до 28-го ТРАВНЯ 1982 РОКУ У РОЧЕСТЕРІ, Н. Й. У ГОЛІДЕЙ ІНН — ДЖЕНЕСІ ПЛЯЗА.

(10)

Звіт головного контролера проф. Богдана Гнатюка

(Продовження)

ГОЛОВНІШІ ПРАЦІ ВИКОНАНІ НА „СОЮЗІВЦІ" ПРОТЯГОМ 1978 - 1981 РОКІВ

1978 рік

Вставлення керамічних кахлів у барі і в будинку „Львів" $1,054.00; Направа збірника на воду, водопроводів і електричних проводів $718.00; Вставлено вогневотривалу систему в кухні $420.00; Направа доріг та цілий ряд менших праць $2,652.13; На розбудову оселі в 1978 році видано 4,844.13 дол.

1979 рік

Проведення нових проводів на воду до будинків „Київ" і „Львів" $4,661.72; Перебудова муру біля тенісових кортів $2,261.60; Вставлено новий котел (бойлер) на гарячу воду $2,607.50; Перебудова тенісового корту $7,920.00; Перебудова кімнат у будинку „Полтава" $4,338.21; Віднова кімнат у будинку „Ворохта" $2,564.60; Вставлення нови вікон, хідників, проводу на воду до помпи, сіток на вікна та ряд інших праць $3,485.72. Разом на розбудову „Союзівки" в 1979 році видано $27,779.35.

1980 рік

Відновлено танцювальну плятформу перед будинком „Веселка" $5,769.00; Відновлення бари $2,577.90; Упорядкування площ, площ на паркування і дороги $11,185.76; Проведення системи на воду та побільшення джерела на воду і заінстальовання помпи на воду $4,772.23; Різні дрібніші праці $1,330.39; На розбудову оселі та покращання її вигляду в 1980 році видано 25,635.28 дол.

1981 рік

Проведено направу доріг і площ на паркування авт $1,958.00; Упорядкування площі під пам'ятник о. Грушки $714.45; Відновлення хідників та цілий ряд менших праць $927.49; Разом на розбудову оселі видано в році 1981 4,878.34 дол.

ПІДСУМКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

На розбудову „Союзівки" та покращання її вигляду на протязі чотирьох років (1978-1981) видано 63,041.12 дол. Закуплено меблів та устаткування до кімнат на суму 55,854.34 дол., що разом зі сумою, виданою на розбудову оселі, дає суму 118,895.46 дол. Видатки на удержання і направи винесли на протязі цих чотирьох років (1978-1981) 82,950.79 дол. Великий відсоток праць виконано у власному заряді та власними силами працівників оселі, й завдяки ощадній господарці видатки на розбудову „Союзівки" були обмежені до мінімум. Осягнено це у великій мірі завдяки жертвенній праці ентузіяста „Союзівки" дир. Володимира Кваса.

Загальний прихід оселі в 4-річному періоді (1978-1981) був на 384,940.30 дол. більше, як у минулому 4-річному періоді (1974-1978) і виносив 2,052,776.90 дол. Видатки за чотири роки (1978-1981) винесли 2,076,603.70 дол., що дало на протязі цього періоду недобір на загальну суму 23,826.80 дол. Причиною мінусового балансу є в першу чергу великий вклад гроша в розбудову „Союзівки", а дальше інфляція та господарський стан країни, що спричинило зріст цін на харчі, електрику, газ і оливу, підвишку платень працівникам та більші податки від нерухомостей і забезпечення. Треба рівнож пам'ятати, що „Союзівка" в першу чергу літня відпочинкова оселя і що головний прихід є залежний від успіху готелевого літнього сезону, що є обмежений до майже трьох місяців літа (кінець травня - липень - серпень і початок вересня).

Як у минулих роках, так і на протязі звітових чотирьох років (1978-1981) на „Союзівці" відбувалися крім з'їздів та зустрічей членів українських товариств і організацій та чисельних весіль; наради Головного Уряду УНСоюзу, табори для дітей, тенісовий табір (школа), курси українознавства, музичні й фотографічні курси, мистецькі курси та курси українського народного танку (для початкуючих і заавансованих).

З великим успіхом відбувалися в часі „Дня Праці" плавацькі змагання та тенісові турніри, при великій участі тенісістів та плаваків і понад тисячу гостей глядачів. В літньому сезоні 1981 року дня 16 серпня вперше відбулося відкриття молодечого фестивалю „Свята Молоді" з участю молодих талантів-мистців та ряду визначних українських мистців. „Союзівка", як літня відпочинково-розвагова оселя, була і надальше атрактивним центром для членства УНСоюзу та української громади, а в першій мірі для української молоді.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Контрольна Комісія рекомендує 30-ій Конвенції, щоби делегати прийняли резолюцію та доручили Головному Екзекутивному Комітетові:

а) Розглянути можливості побудови готелевого будинку („мотелю"), який забезпечував би вимоги наших гостей та дав би можливість відбувати Конвенції УНС на „Союзівці".

б) Приступити до будови кращих приміщень для молоді, яка перебуває в таборах чи на курсах.

в) Покликати комісію для справ „Союзівки" та випрацювати плян дальшої розбудови і виготовити програму культурно-виховної діяльности для молоді.

г) У зв'язку з особистим побажанням та переходом з першим січня 1982 року директора В. Кваса на емеритуру, Контрольна Комісія висловлює подяку та признання за його відданість, ентузіязм, вміле керівництво і адміністрацію, та за його довголітню працю для „Союзівки", а в першу чергу за його батьківське ставлення до молоді і чемностево-ввічливе відношення до гостей, перебуваючих на оселі, та бажає дир. В. Квасові кріпкого здоров'я, многих літ життя і сповнення всіх його задумів.

Контрольна Комісія ще раз підкреслює, що дуже великий відсоток праць виконано власними силами працівників оселі під наглядом та жертвенною працею дир. оселі п. В. Кваса, чим поважно заощаджено видатки, за що їм усім складає подяку, як рівнож на цьому місці відмічує взірцеве ведення книговодства панною М. Ганкевич.

Контрольна Комісія звертається з апелем до членів УНСоюзу і до української громади проводити свої вакації на „Союзівці", а українську молодь закликає до ще більш чисельної участи в курсах українознавства, тенісових курсах, курсах танців і літніх таборах, та провести свої літні ферії на дозвіллі серед своїх ровесників на „Союзівці".

Проф. Богдан Гнатюк в доповненні до свого надрукованого звіту підкреслив, що Головний Екзекутивний Комітет і Головний Уряд УНС у своїх плянах на майбутнє мусять пам'ятати, що УНСоюз є найбільшою і найсильнішою під кожним оглядом українською братською, суспільно-громадською і фінансовою установою в ЗСА і у світі. Цілі покоління протягом десятків років клали цеголку до цеголки заки УНСоюз дійшов до теперішнього стану, і всі попередники, які творили УНСоюз, уявляли собі його не лише, як матеріяльну базу і порятунок у хвилині лиха і горя, але як зорганізовану форму суспільного і духового життя, як організатора спільних починів на щораз вищому рівні. Щоб це виконати, конечним є достосувати структуру УНСоюзу до життьових потреб і постійно працювати для її покращання. Треба вдосконалювати форми і методи діяльности УНСоюзу, плянувати і випробовувати нові засоби, а теж реорганізувати, щоб не мертвіти в інерції і не залишитись позаду. Хоча УНСоюз є найдавнішою і найсильнішою українською організацією у вільному світі, його діяльність на культурному й інших відтинках не стоїть так , як повинна б. Члени Відділів УНСоюзу належать до найактивніших осіб у громадах — без їхньої участи нічого не відбувається у громаді. Однак, на жаль, дуже часто тієї участи не видно.

У звітах деяких головних урядовців є показана деяка спроба дії в минулій каденції в цьому напрямі. На доручення 29-ої Конвенції заанґажовано до праці молоду людину на керівника братської активности. Оцінка спроб цієї активности належить до делеґатів 30-ої Конвенції. Цю спробу треба тільки привітати і її продовжувати і розвивати та поліпшувати. Тому що він контролював діловодство „Союзівки", має одну рекомендацію, яку він пропонував Контрольній Комісії, а тепер пропонує її Конвенції: у зв'язку з переходом з першим січня 1982 року управителя Союзівки, Володимира Кваса на емеритуру, Контрольна Комісія висловлює йому подяку і признання за його відданість і ентузіязм, вміле керівництво і адміністрацію та за його довголітню працю для Союзівки, а в першу чергу за його батьківське ставлення до молоді і чемностево-ввічливе відношення до гостей, які перебувають на Союзівці, та бажає В. Квасові кріпкого здоров'я, многих літ життя та сповнення всіх його задумів. При цьому Контрольна Комісія апелює до всіх членів УНСоюзу, щоб вони проводили свої вакації на Союзівці, а українську молодь закликає до чисельної участи в курсах українознавства, тенісу, танків та до участи в літніх таборах серед своїх ровесників на українській Союзівці.

В дальшому порушив справу непорозуміння, зв'язану з головством Контрольної Комісії, в чому він як член Контрольної Комісії, брав учать. Підкреслив, що підставою до рішення, яке прийняли члени Контрольної Комісії, був статут — точка 44. Непорозуміння XIII Конгресу УККА перенеслися на терен УНСоюзу, який є загальногромадською установою. Під час нарад Головного Уряду УНСоюзу в червні 1981 року створилася Комісія, яка мала б бути паралельною до Комісії за Правопорядок в УККА — Комісія Правопорядку в УНСоюзі. Це було проти статуту, бо на офіційних нарадах Головного Уряду не можна творити того роду Комісій. Двох членів Контрольної Комісії підпорядкувалися цій Комісії і тому він зайняв становище і спротивився такій настанові членів Контрольної Комісії. Ця новостворена Комісія обвинувачувала у своїх зверненнях головного предсідника УНСоюзу д-ра І. Флиса і цілий Головний Екзекутивний Комітет, що вони діють на шкоду УНСоюзу. І тому три члени Контрольної Комісії вважали, що їхнім обов'язком є зреагувати на таке поступовання двох інших членів Контрольної Комісії.

Д-р Мирон Куропась висловив бажання, щоб проф. Б. Гнатюк повторив своє слово в англійській мові.

Проф. Б. Гнатюк сказав, що він працює над цим і повторить це, що він сказав, в англійській мові наступного дня — у вівторок, 25-го травня 1982 р.

Проф. І. Телюк переповів своє слово, яке було сказане раніше, в англійській мові.

ВІВТОРОК, 25 травня 1982 р.

РАННЯ СЕСІЯ — год. 9.30 рано

Сесію відкрив предсідник Конвенції Леонід Філь і попросив, щоб адвокат Н. Олесницький переповів звіт проф. Б. Гнатюка англійською мовою. При тому заявив, що від тепер Президія Конвенції постарається все перекладати на англійську мову, щоб англомовні делеґати могли розуміти все, що говориться на конвенції.

Д-р Н. Олесницький подав звіт (слово) проф. Б.Гнатюка англійською мовою.

Яків Бурій (402) вніс протест, що на залі немає, побіч американського прапора, теж канадського.

Предсідник Конвенції перепросив за недогляд і обіцяв, що Конвенційний Комітет постарається цей недогляд направити. Подав, що до Пресової Комісії треба додати ще дві особи, а то Уляну Старосольську і д-ра Євгена Федоренка. В дальшому сказав, що згідно зі статутом, секретарі Конвенції повинні подати в скороченні перебіг нарад попереднього дня, але при тому сказав, що Конвенція є вище від статуту і може, з огляду на брак часу, цю вимогу змінити.

Д-р Юліян Куляс (316) поставив внесок, щоб не читати скороченого протоколу з попереднього дня нарад. Внесок піддержав І. Лаба (177).

Предсідник Конвенції Л. Філь передав провід ранньою сесією заступникові Володимирові Бойд-Борискевичеві.

Володимир Бойд-Борискевич дав внесок, який поставив д-р Ю. Куляс, під голосування. Внесок перейшов великою більшістю голосів — протоколу не читано.

7. ЗВІТИ ГОЛОВНИХ РАДНИХ

Підкреслено, що згідно з рішенням попереднього дня, звіт не може тривати довше, як 5 хвилин.

Звіт головного радного інж. Анатолія Дорошенка

Притримуючись статуту УНСоюзу, подаю звіт з моєї діяльности як головного радного за останні чотири роки. Тому, що наша установа є братсько-громадською установою, беру це під увагу у своєму звіті:

— Брав участь у кожних Річних Нарадах Головного Уряду, допомагаючи своїми порадами у розвитку УНСоюзу.

— Брав активну участь у вибраних комісіях при Головному Уряді: Стипендійної, Молодечої та Спортової (будучи її головою).

— Був членом Спеціяльної Організаційної Комісії, вибраної Головним Урядом, яка мала за ціль перевірити теперішній організаційний стан та взагалі цілу організаційну структуру нашої установи. Висліди праці цієї Комісії були раніше подані до відома членам УНСоюзу через „Свободу" та „Укр. Тижневика".

— Виконував припоручення Екзекутиви, репрезентуючи УНСоюз на різних церковних та громадських імпрезах.

— Співпрацював із Екзекутивним Комітетом та допомагав їм своєю порадою, та по змозі приєднував членів до УНСоюзу.

— Співпрацював із Окружним Комітетом у Чикаго , особливо із теперішнім головою п. Михайлом Ольшанським, з місцевими Відділами та із відданими Союзові членами Головного Уряду, заступником головного предсідника д-ром Мироном Куропасем і головною радною пані Оленою Олек.

— Був головою 103-го Відділу в Мілвокі, Вісконсин, та продовжував відповідати за активність відбиванкової дружини „Укр. Нар. Союз" на терені Мілвокі.

— Допомагав школам, молодечим та спортовим організаціям діставати фінансову допомогу від Екзекутивного Комітету та від Головного Уряду.

— Також на протязі останніх чотирьох років підтримував заходи, щоби Головний Уряд підвищив фінансову допомогу вищезгаданим організаціям, як також науковим установам, церквам та стипендистам.

Слідуючі цифри говорять самі за себе.

	1977р.	1981р.
Допомога церквам, науковим установам та молодечим організаціям	$23,959	$41,530
Стипендії	$17,950	$42,432
Допомога спортовим організаціям	$ 2,808	$ 6,894

— Голосував за внеском побудувати дім для старших віком членів на Союзівці.

— Підтримував заходи Екзекутивного Комітету про з'єднання із Укр. Братським Союзом.

— Постійно пильнував, щоби Екзекутивний Комітет, Головний Уряд та редактори „Свободи" і „Укр. Тижневика" керувалися демократичними та соборницькими принципами, на яких наша установа була заснован.

Мушу з приємністю ствердити, що Головний Уряд на чолі з головним предсідником д-ром Іваном Флисом дотримувався демократичних засад, як, наприклад, в справах Валентина Мороза та XIII Конґресу УККА.

— Брав активну участь у церковній та громадській праці, як голова Парафіяльного Уряду Укр. Православної Церкви Св. Покрови та як голова місцевого Відділу УККА.

— Беру участь у праці „Міжнародного Інституту", який допомагає новоприбулим іміґрантам та влаштовує річно добре знаний „Міжнародній Ярморок". У цьому Інституті я є заступником голови Екзекутивного Комітету.

— На закінчення хочу подати до відома, що я репрезентував УНСоюз на жалюгідному XIII Конґресі УККА. Про його перехід багато вже написано і тому не буду повторювати.

Сподіваюся, що такої долі не зазнає наша установа на її 30-ій Конвенції.

Також маю надію, що шановні делеґати, які дбають про добро УНСоюзу, винесуть відповідне рішення щодо 11-ти членів „Комісії за правопорядок в УНСоюзі", які пішли проти Статуту та які бажають зробити із УНСоюзу однопартійну установу — одну із Організацій Визвольного Фронту.

Інж. Анатолій Дорошенко свій додаток до звіту подав в англійській мові. Сказав, що його звіт до конвенційної книжки є написаний по-українськи. Він хотів, щоб цей звіт появився в обох мовах, але як усім відомо тільки головний предсідник має той привілей, що його звіт друкується в двох мовах.

Найперше він подякував усім делеґатам за те, що вибрали його на головного радного і на тому пості він вже є на протязі 12 років. Це була для нього велика почесть служити УНСоюзові.

В дальшому він подав короткий перегляд його праці, а то:

1) Участь в комісіях — Стипендійній, Молоді і Спортовій
2) Старався дістати в УНСоюзі фінансову допомогу школам українознавства, спортовим і молодечим організаціям.
3) Співпрацював з Окружним Комітетом в Чікаґо, зокрема з його головою Михайлом Ольшанським та з двома членами Головного Уряду, які живуть на терені Чікаґо, д-ром Мироном Куропасем і Оленою Олек. Це була для нього велика честь працювати з тими двома членами Головного Уряду, які є дуже льояльні до УНС і які ціле своє доросле життя присвятили тій установі.
4) Піддержував Головний Екзекутивний Комітет в наступних акціях: XIII Конґрес УККА; Валенитн Мороз; злука УНСоюзу з УБСоюзом; побудова дому для старших віком членів УНСоюзу.
На протязі 4-ох років приєднав до УНСоюзу 38 нових членів, а на протязі 12 років 150 членів.

Кінчаючи свій додаток до звіту ствердив, що він на протязі 12 років праці для УНСоюзу завжди був льояльний до УНСоюзу. Добро Союзу він клав завжди на першому місці.

Звіт головної радної Теклі Мороз

88 років минає з того часу, коли наші піонери створили УНСоюз, як забезпеченеву й братсько-допомогову організацію, яка стала найбільшою українською твердинею у вільному світі.

За цей довгий період у союзовім житті відбувались різні події, які утривалять-ся в історії Українського Народного Союзу для майбутніх поколінь.

Ми свідомі того, що в кожній установі найголовнішу й найтруднішу ролю відіграє справа організаційна, для якої треба присвятити найбільше часу й організаційної тактики; а її успіхи й сила залежить від єдности, братерства і згоди.

Уважаю, що було б зайвим говорити в союзових звітах про мою іншу, громадську працю; тому згадаю лише про мою союзову діяльність за останню чотирорічну каденцію:

Кожного року я брала участь у річних нарадах Головного Уряду та співпрацювала в 4-х комісіях, які діяли під час нарад: Жіночих справ, Молоді, Канадських справ і Спортовій.

Кожного року я приєднувала нових членів і старалася справно полагоджувати союзову працю на терені Монтреальської округи та брала участь у відділових і окружних зборах. Розбудувала 465 Відділ, в якому я є секретаркою, до двох делеґатів. Від минулої 29-ої Конвенції УНСоюзу я приєднала 85 нових членів та заохочувала інших до організаційної праці.

Як головна радна і голова Монтреальської округи Відділів УНС допомагала відділовим секретарям, де лиш зайшла потреба, своїми порадами.

У співпраці з іншими членами Окружного Комітету влаштовано Союзовий День для відзначення 85-ліття УНСоюзу в Монтреалі.

Крім того, репрезентувала УНС в Монтреальській окрузі на різних культурно-громадських імпрезах.

До 100-річного ювілею УНС залишилось 12 років. Упродовж цього часу ми повинні зосередити всі наші сили, щоби наше союзове членство збільшилося бодай до 100 тисяч, що є можливим до здійснення, якщо зуміємо виелімінувати з нашого суспільства всякі свари й розлад, які, головно, заіснували в останніх роках. Не забуваймо святе гасло: „В єдності сила народу" й всіма силами прямуймо до „єдности й братолюбія", бо ж вороги нашого народу різними способами стараються нас роз'єднати, щоб послабити наші сили й знищити наші культурні, соціяльні й матеріяльні надбання на Рідних Землях і на еміграції. При тому, ми виховуємо нове покоління, якому ми повинні передати добрий приклад і заохочення до дальшої успішної праці для загального добра й слави нашого Батька-Союзу й всього українського народу.

Дуже часто наші особисті амбіції переходять поза межі загального добра, що й до певної міри стимулює творчий дух у відданих членів даної установи до дальшої успішної праці.

„Кожний думай, що на тобі
Мільйонів стан стоїть,
Що за долю мільйонів
Мусиш дати ти одвіт".
(Іван Франко)

У своїх річних звітах, які були публіковані в „Свободі", я кожного разу подавала свої спостереження й поради, які, на мою думку, в багатьох випадках могли б поліпшити союзову працю, якщо б ми їх взяли до уваги.

На закінчення свого звіту складаю щиру подяку делеґаткам і делеґатам 29-ої Конвенції УНС за вибір мене на головну радну; дякую всім членам Головного Уряду і почесним членам, які зі мною співпрацювали в минулій каденції, зокрема дякую всім членам Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Монтреалі за дружню й добру співпрацю.

Текля Мороз на вступі свого додатку до надрукованого звіту висловила подяку всім делеґатам 29-ої Конвенції, які виявили довір'я до неї і перевибрали її на пост головної радної. Свої обов'язки вона старалася виконувати якнайкраще для загального добра УНСоюзу та його членів, без огляду на їх релігійну, партійну чи іншу групову приналежність, а при тому дбала про постійний зріст членства УНСоюзу, зокрема в Окрузі Монтреалю, де вона є головою Окружного Комітету УНС, а теж секретаркою місцевого 465-го Відділу. Вважає, що організаційна справа є найважливіша і підставова кожної організації, бо без успішної організаційної праці не буде розвиватися ані фінансова ділянка тієї організації, ані її культурно-суспільна діяльність. Не все щастить виконувати цю працю як слід, бо часто натрапляється на перепони, чи то від своїх людей, чи від країни, де проживається. Помимо всіх труднощів, які приходилось їй поборювати, вона не зневохочувалась до праці, бо їй завжди просвічувало загальне добро УНСоюзу. Вона завжди дбала про постійний зріст членів, а не тільки в конвенційному році, бо вважала, що УНСоюз потребує кожного року організаційних успіхів.

З жалем ствердила, що в рядах активних союзовців великий брак молодих людей, які могли б перебрати на себе дальшу працю для УНСоюзу. Закликала, щоб відновити клич 27-ої Конвенції у Клівленді — „Лицем до молоді — з пошаною до старших". Від початку її поселення в Канаді вона ввесь час працювала з молоддю, бо вчить в українській школі. Школа, в якій вона вчить, об'єднує всіх дітей — обох віровизнань, дітей з мішаних подруж, і там немає роз'єднання — це й дає їй охоту до праці.

Ствердила, що всі, що зібралися на цій Конвенції, є добрими союзовцями, бо в противному випадку їх тут не було б — але в українській громаді немає єдности. Український Народний Союз є велика і заслужена установа, яка повинна б об'єднувати все українське суспільство. Вословила побажання, щоб 30-та Конвенція допомогла об'єднати всіх в один УНСоюз.

Адв. Н. Олесницький переклав її завваги на англійську мову.

Звіт головного радного Андрія Джули

On this our 30th convention of the Ukrainian National Association, I am honored and privleged to present my report for the preceeding year.

I was present at our Supreme Assembly session which was held in June, 1981.

I, as a member of the Sports Committee, represented our organization at the bowling tournament which was held on May 23-24-25 in Chicago, Illinois. Supreme Advisor, Helen Olek and the late Honorary Member, John Evanchuk were also present.

I did not represent our organization anywhere the rest of the year of 1981.

I did help and was always ready to give assistance to any member of my area. As to my personal organizing, my branch was instrumental in organizing 33 new members. Branch 63 in Ford City organized 34 new members. This helped the Western Pa., West Virginia area branches to accomplish 86.6% of the quota assigned for 1982.

As chairman of our 29th convention I would ... to convey my best wishes to the chairman and his committee for a successful 30th convention in Rochester, New York.

Андрій Джула сказав додаток до звіту в англійській мові. Заявив, що він не має що багато додавати до свого вже надрукованого звіту, але одне, що мусить сказати делегатам, то є: „закотіть рукави і беріться до роботи"! Піттсбурзька Округа, якої він є головою, виконала в минулому 1981 році свою квоту членів на 86,6 відсотків. Біжучий 1982 рік теж заповідається добре. Його 161-ий Відділ вже приєднав 10 нових членів і він сподіється, що до кінця року приєднає ще багато більше. Ще раз закликав усіх братися до праці.

Звіт головного радного д-ра Аскольда Лозинського

На кінець чотирилітньої каденції як члена Головного Уряду УНС, приходиться зацитувати зі „Свободи" з 7-го квітня 1982 р. Заяву членів Головної Контрольної Комісії УНС, до речі, трьох членів Комісії, всіх з одного політичного середовища, що найкраще віддзеркалює сьогоднішній стан в УНС та співпрацю, що існували між членами Головного Уряду УНС впродовж майже цілої останньої каденції.

„Ми підписані члени Головної Контрольної Комісії, не вважаємо за можливу будь-яку дальшу працю і співпрацю з тими двома членами Головної Контрольної Комісії, які підписалися під протистатутовою „Заявою" протистатутової „Комісії". Коли брати під увагу категоричність цієї Заяви та, в додатку, цілий ряд статтей, поміщених на сторінках „Свободи" впродовж останніх двох років, а зокрема редакційну статтю написану в дусі справжнього братського співжиття під заголовком „Тільки Справжні Союзовці", та вибір на делегата з 25-го Відділу УНС на 30-ту Звичайну Конвенцію УНС „справжнього союзовця", теперішнього голову мельниківського теренового проводу, відкидаючи довголітню секретарку цього Відділу та кількаразову членкиню Клюбу заслужених союзівців, доводиться ствердити, що перебрання УНС одним політичним середовищем уже завершується, не зважаючи, чи сьогодні речники цього політиного середовища - ці „справжні партійці", заховують свої партійні приналежності в одній чи другій формі, включно із священичими ризами.

Найбільший парадокс сьогоднішнього дня це постійне твердження з боку теперішнього Головного Екзекутивного Комітету УНС, що УНС не буде приймати участи у теперішніх керівних органах УККА, коли ця установа - організація організацій, очолена сьогодні речником одного політичного середовища. „Свобода" з 2-го січня 1982 року подала звідомлення з засідання Головного Екзекутивного Комітету, на якому винесено рішення: „Схвалити участь УНСоюзу в Комітеті за Правопорядок в УККА та в його дальшій праці для добра української громади в ЗСА". „Свобода" з 9-го січня 1982 року у звідомленні, що відбулася Конференція Комітету за правопорядок в УККА, поінформувала: „По конференції відбулося засідання Екзекутиви Комітету, на якому проведено реорганізацію у проводі, у висліді якої, на засаді ротації, головою Комітету за правопорядок в УККА став д-р Б. Шебунчак". „Свобода", мабуть, забула додати, що д-р Б. Шебунчак є не лише головою мельниківського ОДВУ, але також „справжнім партійцем", головою мельниківського теренового проводу в Америці.

У наслідок такого відполітикування УНС, праця в цій нашій найбільшій українській установі поступає швидким темпом. Потрібно тільки глянути на стан союзового членства перед конвенціями:

Рік	конвенція	Стан на 31 грудня перед конвенцією
1966	Чікаго	86,059
1970	Клівленд	89,107
1974	Філядельфія	89,119
1978	Піттсбург	87,655
1982	Рочестер	83,409

Ще ніколи у історії УНС не було такого темпа праці. Організаційний відділ, як і цілий Екзекутивний Комітет, мусів добре напрацюватися, щоб довести УНС до такого стану. Ще більш застрашаюче явище це факт, що вперше в історії УНС в останній каденції спад членства систематично кожного року збільшується. Взагалі немає одного року приросту. На це є різні причини, а саме, брак кваліфікованих людей на чолі Організаційного відділу, як також незацікавлення організаційними проблемами більших „політиків" Головного Екзекутивного Комітету. Організаційний відділ переписує старі обіжники, а інші члени Головного Екзекутивного Комітету, очевидно, не мають часу зайнятися організаційною ділянкою, бо два надто заанґажовані в Комітеті за правопорядок в УККА, чи підготовкою своєї власної виборчої кампанії на 30-ту конвенцію. Замість курсів для секретарів та організаторів, відбуваються окружні семінарі делегатів, скликані головним предсідником для власного перевибирання. Замість змодернізування пропагандивного матеріялу та писання статтей про союзове забезпечення, друкуються політичні пашквілі на сторінках „Свободи". Мета — продовження того темпа організаційної діяльности, що допроваджує цю заслужену нашу установу до остаточної ліквідації.

Будучи головним радним УНС впродовж останньої каденції, моя діяльність була обмежена до участи в моєму 204 Відділі УНС, де я виконував функції заступника предсідника, та участи, як представника УНС, на Ню Йоркському Братському Конґресі і у Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітеті (ЗУАДК), з рамени якого я брав участь у нарадах допомогової організації CARE. Рівнож на початку цієї каденції я щороку організував бодай десять нових членів до УНС. На жаль, в останніх роках моя організаційна діяльність впала жертвою „політики" головного предсідника та Головного Екзекутивного Комітету. Жадних доручень з боку Екзекутивного Комітету я не одержав (крім участи у Ню Йоркському Братському Конґресі та ЗУАДК), а мої листові звернення до головоного предсідника не одержали жадної відповіді. Чотири роки тому, коли я вперше рішив кадидувати на пост головного радного в УНС та склав присягу для цієї установи, ніколи б я не подумав, що УНС це мабуть одинока установа у світі, в якій головний предсідник зовсім не відповідає на листи, звернені до нього зі сторони головних урядовців тієї установи, яку він очолює.

Якраз через цей критичний стан в УНС, я рішив включитися в Комісію за правопорядок в УНС. Комісія була покликана на останньому річному засіданні Головного Уряду з метою оздоровлення хворобливого стану УНС та врятування його від передчасної ліквідації. Від початку свого існування по сьогоднішній день. Комісія видала „Заяву" та вияснення „До ствердження становища Головного Екзекутивного Комітету УНС у справі Заяви Комісії за правопорядок в УНС". Обидва документи були вислані до „Свободи" з проханням їхнього видрукування для розгляду нашого членства. На жаль, в обидвох випадках „Свобода" відмовилася. Щойно пізніше вони були вислані до іншої преси. У кожному випадку Комісія аналізувала союзові проблеми для оздоровлення сьогоднішнього критичного стану та закликала Головний Екзекутивний Комітет зревідувати своє поступування та діяти „згідно з засадами нашого статуту, респекту та толеранції до свого членства". На жаль, наші старання не мали позитивного впливу на теперішній Головний Екзекутивний Комітет, який веде той союзовий віз стримголов вдолину, здушуючи при тому всі спроби його стримати та привернути на правильний шлях.

Сьогодні слово за конвенційними делеґатами. Від їхніх діл та рішень узалежнене майбутнє існування Батька Союзу. Керманичами союзового воза дійсно повинні бути „справжні союзовці", з відповідними компетенціями та союзовим духом братерства, а не опортуністичні маніпулянти, які „люблять" Союз" — його воли й корови.

Д-р Аскольд Лозинський виголосив свій додаток до звіту по-англійськи. Сказав, що з огляду на обмежений час, він не зможе свого цілого друкованого звіту подати в англійській мові, але обмежиться до одного, дуже важливого аспекту свого друкованого звіту, а то, що УНСоюз завжди був унікальною американською і канадською українською установою, яка з'єднувала всіх українців, незалежно від їхніх релігійних віровазнань, політичних й ідеологічних переконань, чи соціяльного становища.

В останніх роках Головний Екзекутивний Комітет, на жаль, під впливом політичних угрупувань заанґажувався в політичній війні між різними політичними організаціями, які, згідно з історією, воювали проти себе. В дійсності, УНСоюз став речником одного політичного угрупування, яке старається перемогти інше політичне угрупування. Сказав, що головний предсідник заявив, що „Свобода" не поміщуватиме статей противного угрупування. Підкреслив, щок всім відомі наслідки XIII Конґресу УККА.

На його думку, УНСоюз, який охоплює членів різних політичних угрупувань, повинен був зайняти на Конґресі ролю арбітра і не заступатися за одною чи другою стороною. Він повинен був стреміти до наладнання непорозуміння і привернення єдности і згоди в громаді. Натомість УНСоюз оприділив себе до одного політичного середовища — мельниківців і у висліді українська громдада є цілком розбита, а УНСоюз зазнав фатальних втрат у членах, як ніколи дотепер, як теж його престиж потерпів на цьому більше, як коли. Помимо того, що деякі члени Головного Уряду стараються доказати, що на теперішній спадок членів зложилися економічні причини, то однак статистика показує цілком щось іншого. До Конвенції УНСоюзу у Філядельфії у 1974 році членство УНСоюзу постійно зростало. Після того, як в часі між згаданою Конвенцією і Конвенцією у Піттсбурзі в 1978 році, УНСоюзу втратив 1,400 членів. Причиною того була тоді економічна ситуація і брак професійних організаторів. Але вже в часі між 1978 і 1982 роками, УНСоюз втратив понад 4,200 членів. Спадок членів у цих останніх роках не був спорадичний, а систематичний. На його думку, УНСоюз є розбитий політичними угрупуваннями і не може бути твердинею української громади. УНСоюз мусить культивувати взаємний респект і толеранцію. УНСоюз не може бути під будь-якими політичними впливами. Він мусить респектувати всі прошари української громади в Америці і Канаді.

Д-р Богдан Шебунчак (25) попросив, щоб звітодавці здавали свої звіти на рівні і нікого не ображували.

Звіт головного радного проф. Тараса Шмаґали

This report reflects the 4th year of my fourth term (16th year) as Supreme Advisor of the Ukrainian National Association.

I would like to thank all of you delegates and members who, through these years, have taken the time to read these reports. Sometimes one wonders whether anyone really does read them. Your comments and support have removed this doubt in my mind. Thanks again!

My activities, accomplishments, views and opinions, as in my past reports, are outlined as follows:

A. Activity for the Ukrainian National Association
B. Civic Efforts
C. Comments and Suggestions

A. Activity for the Ukrainian National Association

1. Ohio Fraternal Congress — 3rd Vice President
2. Ukrainian National Association Urban Renewal Corporation — Board of Directors
3. Annual and organizational meetings — Cleveland District — Cleveland, Ohio Youngstown District — Youngstown, Ohio
4. Annual Meeting of Supreme Assembly — Soyuzivka
5. Contacts in regards establishments of U.N.A. Senior Citizen Center

B. Civic Efforts

1. Chairman, Ohio Heritage Groups Council
2. Vice Chairman, Cuyahoga County Republican Executive Committee
3. Member of Visiting Committee, Cleveland State University
4. Member of Visiting Committee, Dyke College
5. Cleveland Public Radio — Board of Directors

C. Comments and Suggestions

Each year I serve our Fraternal these comments and suggestions seem more important and necessary than the year before. I have also noticed a trend in that I am now speaking primarily about three major topics: (1) Reorganizing our organizational programs; (2) The U.N.A. Building and (3) Establishing our priorities.

(1) **Reorganizing our Organizational Programs**

We've started but we've got a long way to go. The Supreme Executive Committee, the Supreme Assembly and our consultant, James Ballew, have spent many hours evaluating our organizational programs. Based on our present condition and the goals which we set for the future, our consultant has made a series of recommendations. The real question is — what happens now? Will these recommendations end up on a shelf, or will we do something about them?

There is no question whether we use his suggestions or other suggestions by our members and officers, there is a need for change. What we are doing now simply is not working. It is inconceivable to me, economic conditions being what they are, that we have not been able to put together a team of young, aggressive sales people. We advertise continually in our newspapers, and yet we have been basically unsuccessful. Is it because, as I have said before, the youth of our community does not take us seriously, or because the people in charge of this operation do not take these efforts seriously. I have a feeling it is a combination of the above.

If someone doesn't take the whole problem seriously in the very near future, we may be sitting at future conventions determining how to divide our assets among the few of us who are left!

(2) **The U.N.A. Building**

One of the assignments that I have most enjoyed during my tenure on the Supreme Assembly has been serving as a Director of the Urban Renewal Corporation since its inception. There have always been and will continue to be problems with the headquarters building. Fortunately most of them have been solved, including the major problem of fully leasing all available space.

For several years now the building has been filled to capacity. However, the major problem of permanent financing of the building remains with us. This is a very serious problem, especially with interest rates in the 15 to 20 per cent range. Even with the building totally filled, and income at the highest level in its history, the high interest rates have made the rate of return on our investment very low. Much, much lower than if this money had been invested elsewhere.

I shocked many when I suggested that we consider selling the building. I have somewhat modified that position. After considerable research, I have concluded that we can very well live in the building, control the building, take pride in the building as ours, while taking advantage of an asset which is worthless to us. This asset is very valuable to a private owner. That asset is the tax shelter of the building. Many private insurance companies who must pay taxes, such as Prudential and New York Life, etc., purchase buildings basically to use these tax shelters. However, in our position as a fraternal tax exempt organization, this tax shelter is worthless to us.

We must, in the very near future, enter into an agreement which will sell the tax shelter and eliminate our temporary financing dilemma. Only then can we realize the benefits from this unused asset. Until this is done, the building remains, unfortunately, a millstone around our neck.

(3) **Establishing Our Priorities**

The discussion and activity continues. When have you seen this much interest in the Ukrainian National Association? It's been a long time since the Ukrainian community has spent this much time and effort dedicated toward the U.N.A. Unfortunately, the time and effort is not to organize new members or to promote fraternal and civic projects. The time and effort has been, very simply, who is going to control our organization, the people or a political party.

Many will attempt to convince you that the problem is really U.N.A.'s relationship with UCCA. Others will rationalize it off as a series of personality conflicts. The truth is that it is a concerted effort of one political group who has decided that they want to completely take over U.N.A. The reaction on the part of the community has been heartening. Many who for years have taken U.N.A. for granted, have now come to its support. Hopefully the problem will be resolved at this convention. When it is, I hope that we will be able to keep the momentum going, reorganizing our priorities from an internal political fight to revitalizing our organization. Revitalizing it not only with new members but with new projects such as the condominium project at Soyuzivka, revitalizing it with new fraternal benefits and activities for all of our members. Revitalize it and make it the finest, strongest and most important Ukrainian organization in the free world.

In closing, I would like to thank our members and delegates who have been so supportive throughout the years. You have honored me by allowing me to serve you and our organization. I greatly appreciate that honor and thank you for it.

Проф. Тарас Шмаґала у доповненні до свого надрукованого звіту сказав, що він хоче порушити декілька важливих справ, а саме:

1) організаційні намагання — на його думку УНСоюз має виїмкову нагоду на протязі найближчих чотирьох років цілковито переорганізаувати свою організаційну структуру. З огляду на це, він звертається з пропозицією до покликаної на цю Конвенцію Статутової Комісії, до майбутнього Головного Уряду УНСоюзу, до обох Союзів, коли вони сполучаться, щоб у статуті перевести конечні засадничі зміни, які піднесли б видатність Організаційного Відділу. Під цю пору в цілій країні немає одного братського союзу, який втішався б організаційними здобутками. Дуже несправедливо є дорікати секретарям, що вони не виконують своєї праці — УНСоюз не дав їм допоміжних матеріялів, які допомагали б їм у їхній праці. Теж Окружні Комітети не мають ніяких інформативних матеріялів, які показували б, як допомагати секретарям їхніх Округ в організаційній праці. УНСоюз мусить дійти до такого стану, де він міг би приймати на працю, чи звільняти продавців забезпечення. Головний Уря повинен бути уповноважений до того, щоб міг підшукувати найкращих продавців життьового забезпечення, які допомагали б секретарям приєднувати членів.

2) Відносно Будівлі УНСоюзу, яку декілька років тому він пропонував, щоб продати, він не змінив своєї думки, бо вважає, що УНСОюз як неприбуткова установа, не може використати податкових полегш,які приносять обниження вартости будинку.

Звіт головної радної Анни Гарас

Завдяки конвенційним делеґатам приходиться мені вже третій раз звітувати на Конвенції Українського Народного Союзу. На вступі цього звіту хочу подякувати делеґаткам і делеґатам 29-тої Конвенції за те, що виявили до мене довір'я і перевибрали мене на головну радну Українського Народного Союзу, найстаршої української установи за океаном.

Мій звіт за час від 29-тої до 30-тої Конвенції охоплює: Діяльність як головної радної радної, діяльність на пості голови Окружного Комітету, працю на пості секретрки 47-го Відділу, працю для УНСоюзу в загальному і вияснення до завваг так званої „одинадцятки".

Коли говорити про мою діяльність на пості головної радної, то вона була мінімальна. Як гловна радна я була кожночасно присутня і звітувала на річних нарадах головного уряду УНСоюзу та під час цих річних нарад брала участь в конференціях і різних комісіях.

З припоручення Екзекутиви брала участь у Конґресі Братських Союзів Пенсильванійського стейту, який відбувся осінню 1981 року в Бетлегемі, місто мого замешкання. Як звичайно, під час Конґресу був спеціяльний бенкет, де всі братські союзи мали свої столи і запросили також урядовців своїх довколішних Відділів, між ними і українські братські союзи. На жаль, від нашого найбільшого і найбогатшого Союзу було нас 2 особи. Такі конґреси є, на мою думку, дуже цікаві і там можна багато дечого навчитися, головоно з організаційної діяльности. В таких Конґресах повинні брати участь союзові організатори і відділові секретарі. Поза цим я не діставала від Екзекутиви жадних припоручень.

Діяльність на пості голови Окружного комітету Лігай-Велі, Па.

Головою Округи я була обрана 1969-го року і за цей час Округа вела многогранну працю. Складалася моя округа з 12-ти Відділів, а в 1980 році обласний організатор Степан Гавриш заложив у Савтертавн, Па., новий Відділ ч. 46, в якому секретаркою є молода вчителька мґр Евгенія Цап, з дому Івасечко. Тепер наша округа об'єднує 13 Відділів і нараховує 1,600 членів. Як голова Округи, я була в постійному контакті з поодинокими Відділами, а час-відчасу відбувала наради з представниками Відділів для пожвавлення організаційної праці. Кожного року Округа відбувала річні і організаційні наради.

Брала також участь в нарадах голів округ, що відбувалися на Союзівці.

1978 року ми віддзначили 85-річний ювілей „Свободи".

Цей ювілей округ Пенсильванії-Філядельфійської, Твердого Вугілля, Вілкс-Бері і Лігай-Велі відзначили спільно з ініціятиви Степана Гавриши спеціяльною імпрезою на оселі Ольжича в Лігайтоні, Па. Я мала шану бути головою комітету того свята і ним проводила.

Заходом нашої Округи відзначено 85-річний ювілей Українського Народного Союзу, що припав в 1979 році. Цей ювілей відзначено спеціяльним бенкетом, що відбувся в Істоні, Па., в Українському Горожанському Клябі, а головним промовцем був бувший предсідник Йосиф Лисогір.

Брала також участь в бенкеті Філядельфійської Округи з нагоди 85-ліття УНСоюзу, як рівнож в бенкеті для заслуженого союзового та спільно-громадського діяча Івана Данківського, з нагоди його 80 років.

Коли Філядельфійська Округа давала „Союзовий День" на оселі „Тризуба", члени управи нашої Округи взяли чисельну участь.

Діяльність на пості секретарки 47-го Відділу

Коли мене обрано на секретарку 47-го Відділу, то Відділ нараховував 60 членів, 30 дорослих і 30 у молод. департ.

Після того, як нашу околицю почав відвідувати організатор Степан Гавриш, і після того, як я була учасницею організаторсько-секретарського курсу на Союзівці, я почала масово приєднувати членів. Початково робила це при допомозі організатора Гавриша, а відтак вже власними силами так, що в роках 1970, 1971, 1972 і 1973 придбано до 47-го Відділу 195 членів; в роках 1974, 1975, 1976 і 1977 — 157 членів, а в роках 1978, 1979, 1980 і 1981 — 74 членів. Разом за 3 каденції придбано до Відділу 426 членів. Як секретарка 47-го Відділу належала я 12 разів до клюбу заслужених союзівців, приєднуючи кожного року по 25 і більше нових членів. Як член клюбу заслужених союзовців, одержала золотий годинник. Незалежно від членства в клюбі заслужених союзовців, організаційний Відділ мав спеціяльні нагороди для жінок за найбільше число придбаних членів між жінками, а також за продаж життєвого забезпечення на найвищу суму. В цій категорії я майже кожного року була відзначена відповідними плякатами; одержала також 5 Енциклопедій Українознавства, книжку про Л.Мишугу і про В.Стефаника. За 1975 і 1977 роки я одержала нагороди за найвищі суми життєвого забезпечення, а 1976 року за придбання найбільшого числа нових членів. В році жінки — 1975 - я одержала за свої заслуги плякату „Найкращої організаторки", а в 1976 році дістала плякату за те, що була чемпіонкою УНС. Це все наводжу тому, що мені закидають порушення статуту та зламання присяги.

Крім праці в УНСоюзі, я була активна також у суспільно-громадському житті. Я є членом Головної Управи ОЖ ОЧСУ, членом Головної Управи Карпатського Союзу, належу до Союзу Українок в Бетлегемі, Па., була в управі

місцевого Відділу УККА та є секретаркою Відділу ОЖ ОЧСУ в Аллентавні, Па.

Тепер приступимо до справи так званої „одинадцятки", цебто тих, які жадають правопорядку в УНС. Справу заторкую тому, що я є одною з тих одинадцяти, яким закидають порушення статуту та зламання присяги. Про це читаємо на сторінках „Свободи", і коли я підписала звернення за правопорядок в УНСоюзі, то керувалася виключно добром цієї нашої установи. А втім, ми живемо в країні, де вільно висказувати свої думки, свої погляди та критикувати за правду.

В жовтні 1978 року на організаційних нарадах нашої Округи була від Екзекутиви УНС заступниця головного предсідника Марія Душник. Наради відбулися в найкращому порядку і ніхто нікого не ображав, але за кілька днів я одержала від д-ра Флиса листа на 2 сторінки машинопису. В листі головний предсідник давав мені лекції, як має поводитися голова Округи, коли приїжджає хтось з Екзекутиви. Лист був ображаючий до тієї міри, що я хотіла зрезиґнувати з голови Окружного Комітету, тільки інші члени Окружної Управи відрадили мене від цього.

Як ходить про XIII Конґрес УККА, то я не була делеґатом і не знаю його перебігу; лише читала в пресі, що делеґація УНС покинула залю нарад і відтак створено Комітет за правопорядок в УККА. А що цей комітет очолив голова УНС, я вважала, що це не є правильно. Тут не керувалася моїми поглядами, а мала на увазі добро УНСозюу. Головою Комітету за правопорядок міг бути хтось з політичних партій, де всі члени є одних поглядів, а в УНСоюзі є члени різних віровизнань та різних поглядів і голова повинен всіх однаково трактувати.

Мавши на увазі якраз добро Созюу, я написала листа до гол. предсідника д-ра Флиса і просила його скликати надзвичайні наради Головного Уряду для полагодження тієї важливої справи. Це було в листопаді, та на жаль я не одержала від головного предсідника жадної відповіді.

В лютому 1981 року захворів головний предсідник д-Флис; я про це довідалася щойно через місяць зі „Свободи", де було сказано, що він був хворий і приходить до здоров'я. Якщо таке сталося, то головний урядовець повинен бути поінформований про це зараз, а не довідатися з преси.

Наш статут каже, що коли головний предсідник не є в силі виконувати свої обов'язки, то на той час заступає його перший заступник. Але так не було; предсідник був довгий час хворий, а д-р Куропась, як заступник, не урядував.

Протоколи з останніх Річних Нарад з червня 1981 р. подають, що „одинадцятка" голосувала проти уділення вотум довір'я головному предсідникові д-рові Флисові і головному організаторові Оріховському. Так, я голосувала за тим і вже сказала чому, а саме, за втручання УНСоюзу в політику. А щодо головного організатора В. Оріховського, то він, на мою думку, не виконав пляну, який подавав щорічно, то є: не відбував секретарських курсів по округах, курсів вищого ступня, не видав „Союзової Трибуни", не підшукав секретря для 344-го Відділу, а зліквідував його.

Не диво, що Народний Союз підупав, бо секретарі потребують вишколу та нових напрямних.

Що більше, я голосувала проти підвишки платень членів Екзекутиви, коли була пропозиція дати їм 10% підвишки, тоді як секретарям признали тільки ½%. Чи це є зламання присяги? Ні, я стояла і стою в обороні загального добра УНСоюзу.

Кінчаючи мій звіт, почуваюся до милого обов'язку зложити щиру подяку всім відділовим урядовцям Відділів Лігайвелійської Округи за гарну співпрацю й толерантність.

Анна Гарас на вступі доповнення до свого надрукованого звіту, подякувала делегатам 29-ої Конвенції УНС за те, що вибрали її втретє на пост головної радної УНСоюзу. Вона працює для УНСоюзу як головна радна, як голова Округи і як секретарка 47-го Відділу в Бетлегемі, Па. На пості голови Округи працює вже 13 років. За час її головування Округа виконувала часто квоту вище як було їй призначено, і за це Округа одержувала різні нагороди. Секретаркою Відділу вона є від 1954 року. На протязі своєї праці зорганізувала біля 600 членів. В дальшому сказала, що „Свобода" повинна бути соборною газетою, але вона такою не є, бо коли її Округа, яка виконала квоту членів на 111%, прислала допис, „Свобода" його не помістила. На її думку, „Свобода" повинна в першу чергу працювати для всіх членів УНСоюзу і всіх їх однаково трактувати. Та, на жаль, цього не було видно протягом останньої каденції. На кінець подякувала Управі Окружного Комітету і всім секретарям Округи за гарну співпрацю.

Звіт головної радної Гелен Олек

I want to take this opportunity to thank the delegates of the 29th Convention for the honor they bestowed upon me and for the faith they had in re-electing me to the office of Supreme Advisor.

At the request of the Home Office, I attended the reception of October 8, 1978 in Washington, D.C. to promote the Implementation of the Helsinki Accords; presented scholarship awards several times at St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Cathedral School, and also at St. Joseph's Ukrainian Catholic School; drove to Munster, Indiana several times to hold meetings with our secretaries in that area; participated in preparing for the celebrations of the 85th Anniversary of the SVOBODA and the UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION in the Chicago area in 1978 and 1979; worked on the Committee for the Reception of Prof. Dr. Volodymyr Kubijovich; participated in the committee for the UKRAINIAN FRATERNAL DAY in cooperation with the Chicago UNA District Committee and the District Council of the Ukrainian Fraternal Association of Chicago held on Sunday, August 16, 1981; also participated in the planning and presenting the special program commemorating with 75th Anniversary of St. Nicholas Ukrainian Catholic Church on December 13, 1981, which event was sponsored by the Chicago UNA District Committee and very well attended.

Attended anniversary celebrations for the Plast Organization; the 70th Anniversary on November 18, 1979 of the Birth of the Holy Virgin Society Br. #259; the 40th Anniversary of the Ukrainian Youth Club, Branch #452, in Munster, Ind; the celebration of the installation of our new Bishop Lotocky in Chicago on April 2, 1981. Attended the Youth Festival honoring Prof. Roman Zavadovych on his 60 years of literary contributions; attended a reception honoring Mrs. Mary Scebelo for her 40 years of dedicated service in Br. #452, and attended a luncheon honoring Mrs. Julie Guglik for her 30 years of dedicated service as secretary for Br. #259. We also had an organizational meeting in Chicago on September 25 and 26, 1981 with our Supreme Secretary, Mr. Orichowsky. I also attended the UNA Gold Tournament on June 22, 1980 and helped to finalize the UNA Golf Tournament held on June 26, 1981.

On November 6, 1981, I went to Cleveland, Ohio to meet with a group of bowlers with reference to holding the 17th Annual UNA National Bowling Tournament in Cleveland area. However, after much thought, and with regret, I, as Chairman of the National UNA Bowling Committee, decided to postpone this tourney this year because of our nation's economy, inflation, unemployment, etc. Hopefully our economy will be much better next year and we will continue these tournaments as I have received many comments with reference to this postponement.

Rarely does a week go by — I always attend some local event. As a matter of fact, right now we are involved in Chicago in promoting a FIRST UKRAINIAN BOWLING TOURNAMENT which is not sponsored by the UNA, but I do feel very strongly that this will keep the bowlers together and when the next UNA tourney rolls around, these bowlers will be anxious to join UNA in order to participate in our UNA tournament, thanks to this Chicago tournament.

We must definitely make a stronger effort to get an organizer for the Chicago area. This is absolutely necessary to instill some enthusiasm in this area.

I have always cooperated with the Chicago UNA District Committee, and I continue to sponsor UNA bowling teams and UNA radio spot announcements, and signed up 65 members during this term in office.

THANK YOU!!!

Олена Олек свій додаток до звіту подала в англійській мові. Сказала, що вона завжди старалася добре репрезентувати УНСоюз і постійно приєднувала нових членів — на протязі 15 років вона є членом Клюбу Заслужених Союзовців. Завжди співпрацювала з Управою Окружного Комітету. Союзовим працівником є від 1937-го року. Недавно довідалася і дуже горда з того приводу, що її покійний батько був головою одного з чікаґських Відділів УНС ще в 1916 році.

Звіт головного радного Василя Дідюка

Як учасник уже п'ятої з черги Конвенції та головний радний на протязі 16-ти років і кол. активний та успішний обласний організатор УНС, маю велику честь й шану позвітуватися Вам, Вельмишановані Делеґати цієї30-ої Конвенції за 4-річну працю головного радного, як також зробити мої зауваги і спостереження про загальний стан союзових справ.

Правда, я певний, що Ви, як активні союзовці, на протязі звітового часу цікавилися союзовими справами, працею членів Головного Уряду УНС, та добре ознайомлені із їхніми звітами на щорічних засіданнях.

Такий висновок роблю на підставі одержуваних листів, телефонів та принагідних розмов наших членів, які дорожать УНС та журяться його дальшою долею в Америці і Канаді.

Бо хіба не можна навіть припускати, що кожний, хто добровільно вступив в ряди УНС, не доцінював би того, що це найстарша українська братська установа в діяспорі, яка вже 90 років служить і повинна служити українській національній громаді в Америці і Канаді, а через них і всьому українському народові у його боротьбі за визволення. Така його праця і служба мусить базуватися на всенаціональній єдності, з повною толеранцією всіх членів, без огляду на те, коли вони приїхали до Америки чи Канади, до якого належать вони віровизнання чи політичних переконань. Місце в УНС є для всіх національно думаючих українців, які не сходять з національних й ідейних принципів боротьби українського народу за соборну самостійну державу. УНС - це соборницька установа, яка у своїх рядах згуртувала тисячі членства різних політичних і релігійних напрямків, чим стала найбільшою і заслуженою установою. Тому деякі потягнення теперішньої Екзекутиви не тільки на громадському форумі, але також внутрі, ділити своє членство на „справжніх" і „не справжніх" членів, є убивчим для самої установи, понижуванням і образою членства та розбратом українських спільнот двох країн. Бо інша думка від думки Екзекутиви не конечно мусить бути найгіршою, а їхня найкращою. Закидати через це великій частині членів Головного Уряду УНС, які на протязі вже довгих років своїми ділами, а не словами, доказали відданість установі, що вони „зламали присягу і шкодять УНС" тільки тому, що вони тверезо, без жадних інсинуацій, злоби і очорнювання, стверджують ненормальний стан, що заіснував в УНС у зв'язку з не-громадськими, а зокрема несоюзовими потягненнями теперішньої Екзекутиви. З газетної полеміки і потягнень Екзекутиви, зокрема в ділянці підготовки до Конвенції, чітко й ясно виходить, що вони почувались би якнайкраще, якщо б ті, які думають чи бачать справи інакше, зовсім залишили їм УНС. Для цього ведеться тиха і голосна, часто досить неперебірчива, нагінка і пропаганда, мовляв, ОУВФ (бандерівці) хочуть перебрати УНС, тому всіма способами і засобами треба його рятувати перед ними. Думаю, що не варто поважно зупинятись над цим, що є нічим, як мабуть якимось хворим маячінням, може страхом за посади, впливи політичних груп, яких в останньому часі так багато коло УНС крутиться, а може це звичайна провокація?

Незорієнтованим у цій теперішній союзовій нерозберисі і варто пригадати, що ОУВФ (бандерівці) мають багато інших і важливих завдань і праці, якими чомусь так мало цікавляться всі оборонці „правопор'ядку". Є певним, що і ті члени Головного Уряду УНС, які мають обов'язок і іншу думку на працю і потягнення Екзекутиви, не є безробітними і не шукають способу, щоби „перебрати" УНС і знайти собі у ньому працю. Правдою є, що всі вони заавансовані суспільно-громадські, культурно-освітні, церковні та політичні діячі і роботи їм не бракує. Тому, окрім журби за майбутність УНС, національно заслуженої установи, нічого більше їх там не держить. Хто ж тоді є шкідниками, розбивачами: чи ті, які ділять громаду, переносять союзові справи для обговорення та навіть приймають рішення на нарадах „Комітету за правопор'ядок в УККА", які, замість добре оплачуваний громадськими коштами час віддавати УНС, їздять, пишуть і телефонують та дають інструкції, як і кого обирати в делегати, а не мають часу на полагодження союзових справ і відповіді на листа, рятувати організаційний відтинок і т.д. і т.д., чи тих, які безкорисно журяться і боліють станом, який руйнує заслужену установу - влансість українських спільнот в Америці і Канаді. Про ці справи, для всіх нас дуже важливі, бо йдеться про рятунок УНС, можна б говорити дуже багато, хоч я певен, що Шановні Делеґати добре про це знають, хоч і однобічно, бо „Свобода" по „демократичному" дає голос на своїх сторінках тільки своїм однодумцям.

Кінчаючи цих кілька завваг, я однак залишаюся оптимістом з переконанням, що Конвенція знайде спосіб вивести УНС на „чисті води". В кожній організації бувають час-від-часу різні труднощі й кризи. Є вони в державних устроях, церковних, політичних і інш. Часто такі труднощі, кризи, конструктивна критика і виміна думок і добра воля допомагають виходити з цього переможно і зміцнити позиції, хоч може бути і навпаки, що така криза закінчується трагічно.

Тому подумаймо добре, відкидаючи злобу, взаємне обвинувачення, інсинуації, забудьмо, що нас роз'єднює, а шукаймо спільного шляху єдности в нашому УНС, в наших громадах, та нашими розважними рішеннями у згоді виведім УНС на правильний шлях дальшого росту і служби українському народові.

Мої обов'язки гловного радного

Безперечно, що витворені в УНС обставини не тільки не сприяли розгорненню праці, але дуже її з різних причин утруднювали. І якщо трудними були вони в Америці, то ще труднішими були в Канаді, яку завсіди трактувалося як терен для здобування нових членів. Різні спроби якоїсь координації праці УНС, чи було це через т. зв. Канадську канцелярію, Канадське представництво, окремих організаторів, усе кінчалися фіяском та не тільки не поправляло ситуації, а ще більше її ускладнювали. Не багато допомагали в цьому обіцянки Екзекутиви, чи навіть резолюції річних засідань Головного Уряду УНС. Коли ж в останньому часі дійшли ще й невідрадні обставини в громаді, то все це ніяк не сприяло позитивній праці і розвиткові УНС в Канаді, хоч з повною відповідальністю стверджую, що як і колись, так і тепер такі можливості в Канаді і надалі великі.

В таких обставинах мені, колишньому організаторові, а тепер головному радному, приходилося часто бути між „молотом і ковадлом" тому, що майже всі Відділи УНС Східньої Канади і тисячі членів мною до УНС записаних, зверталися до мене і хотів я, чи ні, мусів у міру всіх можливостей їх обслужити, незалежно в яких це було справах. Цього, вправді, не доручала мені Екзекутива, бо вона навіть на мої кількаразові пропозиції; допомогти в організуванню членів у двох округах, зорганізувати і провести секретарсько-організаційний курс, влаштувати день відзначення 85-річчя УНС, відбути окружні наради, відвідати деякі Відділи для підкріплення організації членів, зібрати матеріял до кілька-разово ухвальюваної і навіть призначенням певної суми грошей на неї — книжки „УНС в Канаді" не відповідала, хоч це було узгіднювано з головним організатором чи іншими членами Екзекутиви. Дивні діла діялись з Канадським представництвом, яке також мало бути координаційним тілом для праці УНС в Канаді і складалося з чотирьох членів Головного Уряду з Канади, а очолював його сенатор П. Юзик. Його раз визнавали, другий раз ні, та тільки за дозволом Екзекутиви могло відбувати свої засідання, яких на протязі чотирьох років було заледве три, хоч рішення-резолюція річних нарад Головного Уряду визначувала чотири засідання до року. Рішення цього Представництва, щоби відбути засідання на Заході Канади під час Українського Фестивалю у Давфині та популяризувати там працю УНС, змінено Екзекутивою і туди вже кожного року їхало тільки два члени Представництва. Подібна ситуація повторилася з рішенням, щоби Представництво взяло участь у Конґресі КУК та відбуло там зустріч з членами УНС-делеґатами на Конґрес. Там також було тільки двох членів Представництва, а других двох уже заступав третій з Америки, який також зареєструвався як „делеґат". На Конґресі ніхто про УНС не чув, хоч інші братсько-запомогові установи відбули свої зустрічі. Вже тоді, у 1980 р. діяла „демократія" і розподіл „на справжніх", хоч два члени Представницва, які організували членів, не були у ніякій „опозиції" до Екзекутиви. Одинокою їх провиною було хіба те, що вони належали до „одного середовица".

На протязі чотирьох років я брав участь у трьох річних засіданнях Головного Уряду, трьох засіданнях Канадського представництва (більше не було) два рази був на Окружних зборах в Торонті, репрезентував УНС на Епархіяльному Святі Українців Католиків в Торонто. На багато інших запрошень репрезентувати УНС я не одержав згоди Екзекутиви. Я і дальше є головою першого мною зорганізованого Відділу УНС ч. 407. Кожного року, не дивлячись на нестерпні обставини, організував вимагану десятку членів. Окрім союзових справ, я був активним у суспільно-громадській, церковній і політичній праці, є членом ширшої Екзекутиви Централі КУК, а в минулому році у 90-річчя поселення українців у Канаді одержав Грамоту признання за культурно-освітню і суспільно-громадську працю.

Коли 16 років тому я включився активно в працю УНС, то тільки тому, що твердо був переконаний, що УНС — це направду „твердиня" українського духу, яка з тяжких і невідрадних піонерських часів згуртувала у своїх рядах тисячі людей українського роду, які без різниці віровизнання чи політичних переконань створили моральні і матеріяльну силу об'єднуючого чинника українських спільнот в Америці і Канаді. Така настанова і віра дали мені поштовх повністтю пірнути у працю УНС, зорганізувати 15 нових Відділів, відновити - 3, приєднати тисячі нових членів, підшукати і вишколити ряд секретарів та повністю через 10 років бути у безперервному з ними зв'язку через відвідини, участь у зборах, організаційних кампаніях, писанням про їхну працю в „Свободі", телефонами, листами і т.п. З приємністю згадую про це, а чисельні зв'язки у різних союзових справах не перериваються і досі зі мною, як головним радним. Союзові справи в Канаді, коли він має там існувати, мусять бути чітко й ясно вирішені цією Конвенцією.

Це рекорд моєї віри в УНС! Ця моя віра не змінилась і сьогодні, і тоді, коли за цей „рекорд" часто відчувалося легковаження і невдячність, і то, на жаль, від тих, які не тільки у моєму випадку, але і в багатьох інших повинні б в ім'я УНС це оцінювати. Однак я вірю в установу, бо провідники були, є і будуть різні. Вони приходять і відходять, а установа мусить не тільки жити, але рости й розвиватися. До УНС я не йшов, що б його „опанувати", але для нього працювати. Варто б, щоби автори пропаганди „опанування" поступали так само. Окрім віри в УНС, я твердо вірю у людину-члена і часто з великою увагою прислуховуюся до його голосу, а навіть тоді, коли він є інший від мого. Тму часто, коли насуваються думки і журба за дальшу долю УНС, сягаю по свою грубу течку, в якій зібрані на протязі років їхні листи, картки, побажання. З одного, вже тепер передконвенційного листа, хочу двома малими виїмками поділитися з Вельмишановними Делеґатами, що б і вони почули „голос народу", а кажуть, що „голос народу — голос Бога!".

Цитую з листа дослівно, без мовних і стилістичних змін:...„Перечитую щоденник „Свобода" від 15-го січня 1982 р., в котрій був надрукований Протокол річних нарад Головного Уряду, котрого і Ви є членом. Ґратулюю Вам, що стали в обороні „Батька Союза" та надбаного народного добра, бо бабуня „Свобода" останньо стала справжнім гуляй-полем зібраної кругом неї кліки"... Довший лист, у якому порушено ще деякі справи, закінчується так:...„Мені цікавим знати, як спочивається в гробах піонерам УНС, бачучи нинішне гуляй поле сучасної зібраної кругом УНС кліки, для котрих пересічний українець є нічим іншим, а нулею"...

Може звучить це, як кажуть, „гостро", але ж це голос людини, напевно щирого українського патріота-союзовця, який реагує на невідрадний стан в УНС таким емоційним виявом, бо на його кількаразові листи до Предсідника він навіть не одержав кілька слів відповіді. Але, щоби не було підозріння, що цей лист написав якийсь „бандерівець", стверджую, що є він від людини, яка їхала до Америки тим самим кораблем, що й наш п. Предсідник у 1935 р. Таких і подібних листів у союзових справах є далеко більше. На мою думку варто, щоби Шановні Делеґати мали це на увазі. Ми, союзівці-соборники, не повинні журитися тим, що хтось хоче „перебирати" УНС, його від нашого членства не перебере ніхто, ніяке дійсне чи уявне середовице, якщо воно буде стояти на сторожі його праці й розвитку. Бо було б далеко гірше, якщо УНС опинилися б у руках „ліпшого" чи гіршого" середовищабез членів. Тяжко повірити, щоби цього хотіли Екзекутива і трьох членів Контрольної Комісії.

Кінчаючи, я переконаний, що наш розсудок, громадська виробленість, а при тім відповідальність і добра воля переможуть. Мені здається, що наша 30-та Конвенція УНС мусить знайти розв'язку наболілих і часто нелегких проблем, не силою „судейських" вироків, поділу членів УНС, обвинувачень і ін., а братським підходом.

Коли там, на рідних землях, український народ у тяжких і невідрадних обставинах бореться за своє „бути, чи ні", коли над світом висить марево страхіття грядущої війни, ми тут у вільному світі не можемо дозволити собі бути не тільки байдужими, або, ще гірше, викривляти всякими „викрутасами" їхню геройську боротьбу. Інстинкт самозбереження диктує нам щось інше. Не шукаймо за ворогами уявними, та ще й своїми, але за справжніми, яких, на жаль, не бракує. Не „сіймо вітер, щоби не збирати бурю!".

Я хочу вірити, що УНС переборе всі ці труднощі, як це вже було не раз, бо УНС і, думаю, його провідники повинні бути великими, щоби не стати малими. На наші рішення, і рішення позитивні, чекають тисячі нашого членства в Америці і Канаді.

Василь Дідюк у доповненні до свого надрукованого звіту сказав, що у тому звіті він коментував деякі події і обставини, що заіснували в УНСоюзі на протязі останньої каденції. Там він теж подав перегляд своєї союзової праці в УНСоюзі, яку він веде на протязі понад 16 років, що включає його 10-літню працю на пості активного організатора членів у Канаді а теж і в Америці. Там він згадав теж побіжно про канадські справи, про які була мова на декількох Конвенціях і які ще й досі не є впорядковані. Звернувся до делеґатів з проханням, щоб вони коли будуть дискутовані справи статуту, зайняли відповідне становище до справ УНСоюзу в Канаді. Великі простори Канади, де живуть українці, ще не є використані — вони можуть дуже багато причинитися до росту УНСоюзу.

З жалем ствердив, що помимо гарних фраз про братолюбіє, які були написані у звітах деяких членів Екзекутивного Комітету і Головного Уряду, на залі конвенційних нарад цього ніяк не видно. Прикро йому дивитися на залю, що між тими братами і сестрами панує ненависть. Коли він вибирався на Конвенцію, то говорили, що всіх бандерівців викинуть з Головного Уряду. Він заложився, що того не буде, бо хто ж буде тоді організовувати членів. Сказав, що немає потреби нікого викидати з Головного Уряду УНС — в теперішніх обставинах треба радіти кожним охочим до праці і його приймати, а не викидати. Висловив надію, що він виграє заклад. Українціпіонери Канади й Америки потом своєї праці збудували УНСоюз і, на його думку, було б дуже зле, коли б українці не мали якогось політичного обличчя, бо тоді вони не були б народом — ніякою спільнотою. Звернувся з закликом до всіх делегатів, щоб вони будували спільними силами і любов'ю, а не облудою, цю велику українську твердиню — Український Народний Союз.

Д-р Н. Олесницький переклав деякі уступи додатку до звіту В. Дідюка на англійську мову.

КІНЦЕВЕ ЗВІДОМЛЕННЯ ВЕРИФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Суддя Б. Корчинський, голова Верифікаційної Комісії подав, що під цю пору на залі нарад є:

звичайних делегатів	399
головних урядовців	26
почесних членів Г.У.	7
разом присутніх	432 особи

Бракує одного делегата.

В дальшому подав вислід виборів до Комісій:

Комісія Просьб: Тарас Максимович (154 голоси), Антін Гайдук (136 голосів), Стефанія Легета (132 голоси), Катерина Онуфрик (132 голоси) і Раїса Дорошенко (113 голосів).

Комісія Виборча: Микола Бобечко (191 голосів), Марія Беднарчик (177 голосів), Анна Ремік (171 голосів), Степан Чума (165 голосів), Богдан Олежинський (160 голосів), Володимир Василенко (156 голосів), Микола Пришляк (148 голосів), Павло Дубас (142 голоси), Яків Бурій (135 голосів), Михайло Марчук (134 голоси), Михайло Хомин (128 голосів), Володимир Янів (125 голосів), Лев Боднар (119 голосів), Григорій Корб'як (117 голосів). Заступники: Максим Залоїнний (114 голосів), Богдан Ковч (109 голосів) і Іван Ґавалюх (97 голосів).

На кінець голова Верифікаційної Комісії, суддя Бернард Корчинський поґратулював УНСоюзові за майже сто-відсоткову участь делегатів у нарадах і голосуванні.

Ведучий Конвенцією, заступник предсідника Конвенції В. Бойд Борискевич попросив до слова предсідника УНСоюзу **д-ра Івана Флиса**, який з черги представив почесного гостя Конвенції, екзекутивного заступника президента Нешенал Фратернал Конґресу Америки **Реймонда А. Клі**.

Реймонд А. Клі склав привіт від проводу Нешенел Фратернал Конґресу зібраним делеґатам УНСоюзу, який є вартісним членом цього Конґесу. Він представив труднощі, які мають у своїй забезпеченевій діяльності братські союзи та підкреслив велику вагу для членства і країни саме цих усіх братських союзів. Вкінці він запевнив про повну піддержку УНСоюзу цією централею і висловив надії та побажання, щоб УНСоюз далі зростав і поширював свою діяльність для добра свого членства та української громади.

Роман Чорнобіль (437), член Конвенційного Комітету, перепросив канадських делеґатів за те, що трапився недогляд і не поміщено на залі нарад канадського прапору.

Звіт головного радного Івана Одежинського

Я маю не тільку статутовий обов'язок, але й велику особисту честь звітувати перед нашою 30-ою Конвенцією, великим зобором делеґатів, який слушно називають вільним українським паляментом на північно-американськім континенті.

Як головний радний, я брав участь у міжконвенційнім періоді у всіх річних нарадах Головного Уряду і виконував усі доручення Екзекутиви на терені моєї діяльности в межах Філядельфійської округи. Отже, протягом останніх чотирьох років я брав активну участь у праці округи, зглядно тісно співпрацював з усіма членами Окружної Ради УНС у Філядельфії.

Протягом цього часу Філядельфійська округа мала перше місце у всіх заповіджених Головним Урядом кампаніях приєднання нових членів, при чому моя участь у приєднанні нових членів була більше ніж допоміжною в осягненні визначеної квоти. А втім, так само було і в попередніх роках, про які я звітував на попередніх конвенціях, коли я особисто приєднував до Союзу велике число нових членів.

Мушу підкреслити, що останні чотири роки могли б бути більше видайними у приєднуванні нового членства, якби не моя хвороба, що в роках 1979, 1980 і 1981 значно скоротила мою союзову активність. У всіх трьох роках мені довелося перебувати на лікуванні у шпиталі, при чому я мусів перейти дві операції.

Але той факт, що впродовж моєї діяльности в Союзі я приєднав понад 5.000 членів, наповнює мене почуттям гордости, не так за мою працю, як за нашого Батька-Союзу, притягальність якого, як української громадської установи, уможливила для мене приєднання такого числа моїх земляків. З приєднаних мною членів до 153-го Відділу, головний організатор Степан Гавриш створив два нових Відділи Союзу, а саме: у Кемдені, Ню Джерзі, та в Реддінґу, Пенсильванія. Всі три Відділи є живими і діючими та мають обраних делеґатів на 30-ту Конвенцію: 153-ий - трьох, 32-ий - двох, 216-ий - двох, і Відділи у Кемдені і Реддінґу - по одному.

Від самого початку моєї діяльности в системі Союзу я постійно уважав, що українська громада повинна бути невідривною частиною американської мозаїки, що вона мусить брати живу і активну участь в американському політиному житті, а не замикатися в межах вузьких етнічних інтересів і цілей. Саме тому я, з малим напочатку гуртком особистих друзів і однодумців, активно включився в політичне життя мойого міста на рівні, який називають в англійській мові „ґрессі рутс" - „коріння трави". Так окреслюють в американській політичній термінології виборців, оте єдине в нашій демократії джерело влади народу-суверена. Починаючи від скромних акцій на рівні виборчих дивізій і дільниць, ми з часом пересунулися на той рівень, де від років я особисто, як голова знаного і респектованого у Філядельфії Українсько-Американського Республіканського Клюбу, брав активну участь у виборчих кампаніях для виборів посадників, членів стейтових леґіслятур, членів Конґресу, сенаторів, губернаторів Пенсильванії, президента ЗСА.

Хочу підкреслити, що надзвичайно успішним були кампанії в 1981 році, коли я мав честь бути міським координатором у кампанії члена конгресу Джозефа Сміта та координатором на Пенсильванію кандидата до Найвищого Суду Джеймса МекДермота. Обидві виборчі кампанії, завдяки активній участі членства Союзу і цілої української спільноти, закінчилися перемогами згаданих кандидатів. Хочу підкреслити, що до цієї перемоги прислужилися, між іншим, матеріяли, які були друковані на сторінках нашої союзової преси — „Свободи" та „Юкрейніан Віклі", за що я складаю подяку їхнім редакторам.

Як активний в американському політичному житті українець, я завжди брав також активну участь у нашій громадській репрезентації назовні, в системі УККА, в місті і стейті.

Всюди і завжди я підкреслював ту важливу ролю, яку наш Союз відіграє серед української спільноти не тільки ЗСА, але в цілім світі, де знаходяться вихідці з нашої батьківщини, чи їхні нащадки. Тим самим, я вірю, я прислужився для популяризації доброго імени нашої братської установи.

На підставі мойого досвіду в нашім громадськім житті я хочу підкреслити, що на сьогодні в нашім суспільстві Союз є чи не єдиним звеном, що зможе в'язати нове українське покоління з організованою українською спільнотою в ЗСА і у вільному світі.. Як найстарша і найбільше заслужена в Америці українська установа, Союз є більша притягуюча сила для молодого покоління, ніж українські політичні чи станово-професійні згромадження, які по своїй природі є більше ексклюзивними і не мають того всеобіймаючого для молоді атракційного апелю, який має Союз, як українська понадпартійна і понадконфесійна установа.

Значення нашого Союзу в очах американського політичного світу красномовно підкреслене заповідженою участю віцепрезидента Америки Джорджа Буша на нашій Конвенції. Мені, як довголітньому республіканському активістові, особливо приємно підкреслити той факт, що перший раз в історії нашого Союзу тут буде присутній віцепрезидент Америки і що він є речником саме республіканської адміністрації.

Але, поза цим коротеньким партійним зауваженням, я звертаюся до всіх високошанованих колеґ делеґаток і делеґатів на цій конвенції, незалежно від того, чи їхні симпатії є по боці однієї чи другої політичної партії, пам'ятати, що всі ми є українці, що нам саме зараз потрібна єдність дії, якщо не єдність думки. І в цій єдності дії ми повинні і тут, на конвенції і після повороту до наших домів, робити все в наших силах для того, щоб далі кріпити Союз, збільшувати його членство, діяти на користь нашої спільноти в Америці, Канаді і в інших країнах вільного світу; працювати повсякчасно для добра всіх нас разом зібраних в Союзі, щоб і після нас „слава не пропала", а навпаки, побільшилася в нашій жертвенності, співпраці і єдності. Якщо ми це осягнемо, решта додасться, і нам і тим, хто після нас продовжуватиме добру працю для Америки і України.

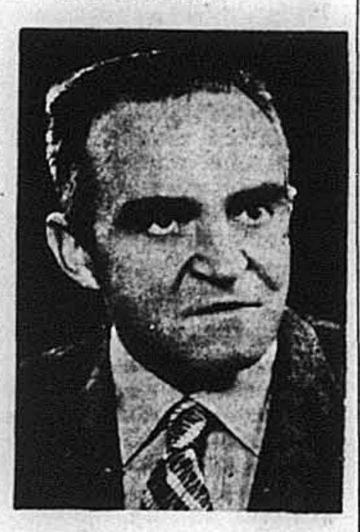
За час міжконвенційного періоду я приєднав до Українського Народного Союзу в роках 1979 -1982 разом 60 членів.

Іван Одежинський на вступі свого додатку до надрукованого звіту, подякував за довір'я всім тим делеґатам, які на 29-ій Конвенціїл вибрали його до Головного Уряду УНСоюзу. Він старався в міру своїх можливостей, виправдати їхнє довір'я до нього. На протязі 28 років праці в УНС він заснував три Відділи, був у різні часи головою, заступником голови та секретарем 153-го Відділу УНС у Філядельфії. Також був організатором членів стейту Пенсильванія. На п'ятьох Конвенціях був вибраний до Головного Уряду УНСоюзу на пост головного радного. Свою працю в УНСоюзі поєднував з активністю в американському політичному житті. В різні часи очолював Українсько-американські Республіканські комітети у місцевих, стейтових та крайових виборчих кампаніях, був кандидатом на члена леґіслятури в Пенсильвенії, очолював та дальше очолює Українсько-американський Республіканський клюб у Філядельфії.

У своїй праці завжди поширював авторитет і добре ім'я УНСоюзу. За останні чотири роки приєднав 101 члена, з чого 26 членів приєднав перед Конвенцією у 1982 році.

Свій додаток до звіту він теж повторив англійською мовою.

Звіт головного радного інж. Мирослава Кальби

Починаючи свій звіт, перш усього почуваюся до милого обов'язку скласти мою найщирішу подяку Достойним Делеґаткам і Делеґатам попередньої 29-тої Конвенції УНСоюзу, які виявили до мене повне довір'я, перебравши мене третій раз на головного радного нашої найбільшої-найстаршої братської організації, якою сьогодні у вільному світі є УНСоюз. Впевняю, що Вашого довір'я не надужив та працю свою на тому пості виконував якнайкраще по моїм можливостям, згідно із вимогами статуту та присяги, керуючись виключно добром нашого членства та добром і ростом нашого Батька Союзу.

Правда, міг я зробити багато більше за цей час, але відносини, які заіснувал... ...ій Централі, не дали мені спроможности розгорнути мою працю, про що Ви мали нагоду довідатись із моїх попередніх річних звітів. Тому моя праця мусіла ограничитись до участи у Річних Нарадах та праці у Комісії фінансовій і кромі того, як секретаря у моєму 226-му Відділі. Брав я рівнож активну участь як в українських, так і американських громадсько-політичних організаціях.

Громадянство, а наше членство спеціяльно, стривожені тим, що Екзекутива УНСоюзу активно заанґажувала себе у громадських міжусобицях, які постали в останніх часах, і тоді саме, коли вони мусіли задержати невтралітет, об'єднуючи у своїй Сім'ї українців різних політично-релігійних переконань. Після XIII Конґресу УККА фермент, який заіснував в УНСоюзі, почав шкідливо відбиватись на його рості, повазі і престижі. На останніх Річних Нарадах, Головний Предсідник сам заявив, що на Конгресі УККА „всі були винні", чим частину вини признав і собі, але коли головні урядовці, згідно з резолюцією останньої Конвенції, де у розділі „Для пожвавлення братської діяльности" точка 3, пункт 1, каже: „Активна участь і жертвенність у всіх акціях, що їх ведуть Український Конґресовий Комітет Америки" і т.д. говориться про повну підтримку УККА вимагали, щоби УНСоюз повернувся знову до УККА та зайняв свої місця і тим спричинився до згоди у громадському житті, то п. Предсідник заявив: „Коли б УНСозю тепер повернувся до УККА, то люди висміяли б Союз і втратили до нього довір'я. До УККА УНСозю може піти тільки тоді, коли УККА погодиться на ті уступки, яких вимагає Союз".

Чи коли ми насправді бажаємо добра та злагоди у нашому громадському зорганізованому житті, коли до них підходимо в такій ультимативно-диктаторський спосіб? Чи членство справді висміяло б УНСоюз та втратило до нього довір'я, чи навпаки, дало б йому признання як організації, яка дорожить громадським, а тим самим усіх нас добром? Вірю, що сприйняла б це з найбільшим признанням і респектом. Люди з провідницьких позицій та таким же стажем нераз проти своєї волі і переконання, нераз і з ущербком для самого себе роблять певні уступки, коли того вимагає справа та загальне добро; а як себе зарепрезентував наш Предсідник? До того Екзекутива започаткувала напастливу-очорнюючу нагінку на Організації Визвольного Фронту, яке то середовище, як заявив сам п. Предсідник „є найчисельніше, найкраще зорганізоване та найбільше вкладає праці в розбудову нашого життя". До того запряглась і „Свобода" своїми неперебірливими лайками на те середовище, не даючи навіть місця на своїх сторінках справам союзових Відділів, Округ, чи навіть головним урядовцям, якщо їхні заяви не є співзвучні із „імущими". „Свобода", яка довгими роками намагалася втримати і втримувала якийсь рівень громадської і журналістичної етики, тепер зовсім її потоптала.

Чи воюючи проти „найчисленнішої, найкраще зорганізованої групи, яка вкладала найбільше праці" в розбудову УНСозюу, тим ми розбудуємо, чи зруйнуємо дотеперішну нашу твердиню, Український Народний Союз?

То ж не дивуймось, що в останніх роках приєднування нових членів було найменшим за останніх п'ятдесять років, менше, чим в часі депресії. Чи може чисельний стан нашої громади змалів за цей час? То ж не оправдуймо себе коньюктурою чи браком людей, але відкриймо наші очі на справжні причини. Дотепер Екзекутива не турбувалась спадком членства, бо потішла себе ростом у фінансах, але бачимо, що в останньому році почали упадати і у фінансах. Чи не час нам застановитись над тим ненормальним станом, який зараз заіснував у нас та чим скорше тим краще, спокійно, беземоційно і тверезо розглянути усі ті недоліки і спільно усунути усі ті причини та привернути престиж нашому УНСоюзові і справити його знову на правильний шлях.

Мусимо заперестати боротьбу поміж нобою, бо до нічого путнього вона не допровадить, а свій час, труд та енерґію спрямувати на оздоровлення і підбудову нашого Батька Союзу, щоб, як добрий батько, дбав про всіх своїх дітей та трактував їх нарівні. В противному разі родина його розіб'ється.

Тому апелюю до Вас, Дорогі Делеґатки і Делеґати, поважно застановіться над станом, який заіснував, безпристрасно, без амбіцій, — керуючись виключно добром дорогої нам усім організації, допоможіть найти якнайкращу розв'язку для усунення усіх тих недоліків — бо ж судьба Українського Народного Союзу у Ваших руках.

Плянування:

На кожних річних нарадах для добра організації схвалюється багато резолюцій та рекомендацій та, на жаль, з засади їх не респектується і не виконується, немов би це було щось непотрібне, а навоть завадливе, через що наносить багато шкоди. Дотепер не заанґажовано ще організаційного асистента, як рівнож обласних організаторів, без яких неможливо рости в членстві. Три роки тому вибрано Дорадчу Комісію для змін статуту, завданням якої було опрацювання рекомендації змін і доповнень до статуту для конвенційної Статутової Комісії Комісія та мала усі ті пропозиції переслати членам Головного Уряду та помістити їх у „Свободі", щоби був час над ними застановитися та поробивши певні поправки чи доповнення, передати готовими Статутовій Комісії. Тому, що ми не одержали таких пропозицій від тієї Комісії, вношу тут декілька проєктів, які прошу передати Статутовій Комісії для їх опрацьовання та оформлення:

1. На опорожнене місце в Головному Уряді покликається того кандидата на той пост, який одержав найбільше число голосів на останній Конвенції.

2. Члени Головного Екзекутивного Комітету УНС. т.зв., „Мала Екзекутива" (платні), не можуть занимати жадніі місця та бути вибиранимим до управ якоїнебудь іншої центральної української установи чи організації. Якщо в тих установах чи організаціях певні пости будуть зарезервовані за УНСоюзом, тоді на ті пости Головний Уряд вибирає свого репрезентанта із членів Головного Уряду чи почесних членів, чи навіть членів з-поза них.

3. Репрезентувати УНСоюзу на різних з'їздах, зборах, святах, ювілеях чи т.п., навіть союзових, мають ті члени Головного Уряду, які найближче мешкають даної місцевости.

4. Контрольна Комісія перепроваджує контролю не менше раз на рік ті департаменти, які підлягають такій контролі, і то по двох членів, додержуючись ротаційної системи.

5. Пристосувати правильники для Відділів УНС до теперішних умов.

Мирослав Кальба на вступі свого доповнення до надрукованого звіту сказав, що він переконаний, що ще ніхто не мав змоги перечитати його друкованого звіту, але з огляду на обмежений час, він не буде читати його, тільки дасть короткий додаток до нього. В 50-му числі „Свободи" від 17-го березня 1982 р. був поміщений допис, який був образою для нього. Автором допису був Михайло Ольшанський. Звітодавець зразу написав до „Свободи" виснення і просив помістити його, та, на жаль, „Свобода" цього вияснення не помістила. Тому він відчитав своє вияснення до допису М. Ольшанського.

Вияснення: „Під наголовком „Мені соромно за них", появився допис М. Ольшанського в 50-му числі „Свободи" з дня 17-го березня 1982 року на другій сторінці. Тому що в дописі М. Ольшанський безпідставно заторкує мою особу, змушує мене дати певні вияснення. Пише він — (цитую)... „в дальшому головний радний інж. Мирослав Кальба почав обвинувачувати головного предсідника в ламанні статуту, не подаючи жадних конкретних відкликів на дотичні постанови статуту. Але цим разом він дістав уже заслужену відповідь предсідника, який казав приблизно так: пане Кальба, статут багато разів ламається, і коли б так за кожним разом як Ви цей статут ламали, Ви були покарані, то мали б багато поламаних костей, бо Ви нічого, абсолютно нічого для нашого Союзу не робите" — (кінець цитати). Читачі „Свободи" мали нагоду недавно читати звіт з річних нарад. Як у моєму звіті, так і в дискусії не бачили, щоб я закидав предсідникові ламання статуту, бо це справа правників — не моя. А якщо я критикував Екзекутиву за невиконування резолюцій, невідповідання на листи, чи за занедбування своїх обов'язків, чи це ламання статутут? А якщо предсідник висказав це до мене, як твердить М. Ольшанський, то з того виходить, що предсідник не говорив під властивою адресою. А щодо того, що нічого, абсолютно нічого для УНСоюзу не роблю, відповіддю на це нехай буде мій 32-річний пост секретаря Відділів, 12-річний пост головного радного, заснування 3-ох союзових Відділів та приєднання соток нових членів. Щодо обов'язків головних радних, то це є точно сказано в статуті УНС — параграф 43, який звучить — (цитую) „...вони мають брати участь у всіх Конвенціях, у всіх звичайних і надзвичайних засіданнях Головного Уряду і мають здавати на річних засіданнях Головного Уряду та на Конвенції писемний звіт з діяльности в їхніх дистриктах та територіях, виконувати припоручення дані їм Головним Екзекутивним Комітетом і допомагати йому своєю радою і порадою у всіх справах Союзу і активно сприяти якнайкраще інтересам Відділів у своїх Округах" — (кінець цитати). Стільки в статуті щодо радних і протягом моєї дванадцятилітньої каденції ніхто не може закинути мені хотя й би раз невиконання моїх обов'язків, чи зламання статуту. А щодо припоручень Головним Екекутивним Комітетом та сприяти Відділам у своїх Округах, то раджу п. Ольшанському вглянути в мої попередні звіти. Щодо ламання костей, ми мали нагоду читати про цей „цвішенруф" в іншій українській пресі, де написано — (цитую) „...зацитую тільки відповідь пана предсідника на річних нарадах, на яких, відповідаючи дискутантам про порушення статуту сказав — якщо б я ламав Вам стільки разів руки і ноги, скільки ми ломимо статут, то ви вже давно були б цілковитими каліками" — (кінець цитати). Не знаю, чи методою, яку подає М. Ольшанський, допоможемо УНСоюзові наладнати співпрацю та його ростові, а теж не знаю, якими інтенціями кермувався п. Ольшанський, нападаючи на мою особу в своєму дописі".

В дальшому звітодавець сказав, що поборювання один одного до нічого не допровадить. Апелював до всіх делеґатів, щоб поважно застановилися над станом, який заіснував, та допомогли знайти розв'язку для усунення всіх недоліків, бо доля УНСоюзу лежить у їхніх руках. На закінчення заявив, що він, після 32-ох років праці для УНСоюзу, відходить і бажає тому, хто прийде на його місце, щоб присвятив Союзові так само багато часу і енерґії, як він це робив.

Д-р Н. Олесницький подав з додатку М. Кальби переклад на англійську мову.

ГРОМАДИ ВІДЗНАЧИЛИ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Міннеаполіс

У неділю, 23-го січня ц.р., українці в Твін Сіті урочисто відзначили 65-ту річницю проголошення незалежности Української Народної Республіки. Так як в минулих роках, і цього року це свято організував місцевий Відділ УККА. Святкування започатковано в українських церквах святими Літургіями в наміренні українського народу.

Друга частина програми відбулася в шкільній авдиторії парафії св. Константина. Після державних гимнів, що їх виконала Наталка Маковецька при акомпаньяменті Ірени Кушнір, свято відкрила коротким словом голова Відділу УККА мгр Люба Менджега, а студенти—Джекі Гавриш, Марійка Голуб і Іван Чихрай—прочитали проклямації губернатора стейту і посадників обох міст.

Завдяки заходам Дмитра Татарина цю урочистість звеличала своєю присутністю недавно прибула з України Раїса Мороз. Перед публікою в числі понад 250 осіб вона виголосила дуже цікаву і глибоко змістовну доповідь про змагання українського народу. Вона подала аналізу боротьби 1918-их і 1920-их років та її продовження, котре сьогодні виявляється в героїзмі українського дисидентського руху.

Багато урочистого настрою внесла в програму невелика, але добре підібрана мистецька частина. Анатоль Кушнір і Ольга Стапчук з глибоким чуттям виконали деклямації „Гомоніла громом Україна" незнаного автора і „Яка краса: відродження країни" Олександра Олеся. Дві студентки середньої школи, Наталка і Тамара Кавецькі, вміло виконали на бандурах в'язанку українських мелодій, а місцевий хор „Дніпро" при акомпаньяменті Кіри Цареградської під керівництвом Миколи Бриня гарно проспівав ряд українських пісень.

Після закінчення святкової програми, багато присутніх перейшло до авдиторії парафії св. Михаїла, де під час гостини Раїса Мороз багато розповідала про життя в Україні і відповідала на поставлені їй запитання.

Признання належиться організаторам свята і виконавцям програми, котрі не пошкодували часу і вклали багато труду для гідного відзначення цієї величної історичної події українського народу.

Н.Н.

Денвер

Цьогорічні відзначення української державности відбулися 21–22-го січня 1983 року за старанням місцевого Відділу ООЧСУ, головою якого є інж. М. Кальба, під протекторатом УККА. Започатковано ці святкування ввечері 21-го січня, в залі української католицької церкви, зустріччю громадянства з Ганною Дібровою, запрошеною гостею з Чикаго, учасницею УПА на Закерзонні, 15-літнім в'язнем Польщі.

Доповідачка поділилася з присутніми споминами про „Участь жінок в УПА" і „Упісти в польських тюрмах". Гарна літературна мова, цікава розповідь цієї скромної талановитої жінки дали присутнім незабутній образ героїчних змагань нашої молоді за волю України, в часах перед і після Другої світової війни.

У неділю в 10-ій год. вранці в українській католицькій церкві Преображення Господнього о. д-р Павло Бабяк у заступстві хворого о. пароха Павла Смаля, відправив Св. Літургію в наміренні українського народу і виголосив відповідну проповідь. Після Святої Літургії була відправлена Панахида за полеглих в боях в часах визвольних змагань за волю України.

В 5-ій год. вечора відбулась святочна Академія. Свято відкрив майор УНР Петро Олексієнко. У короткому слові він підкреслив значення актів 22-го січня, в 1918-их і 1919-их роках, які відновили українську державу, з'єднавши всі наші землі в одну соборну Україну.

Проклямації Дня Української Державности і Соборности, що її видали заступник губернатора Кольорадо Нянсі Дик і посадник міста ДенверуБилл МекНікол прочитала в українській і англійській мовах студентка Марта Орищин. Інж. М. Кальба, котрий проводив святом, представив присутнім колишніх учасників Визвольних Змагань: В.Мошинського, П.Олексієнка, С. Орищина, М.Гончарського. Головну промову виголосила Ганна Діброва.

Г. Діброва, досконалий промовець, підкреслила велике значення актів 22-го січня для сучасних і майбутніх поколінь українського народу. Поневолена нація має право на самостійність і незалежність. Відзначування роковин державної незалежности не влаштовується тільки для пригадки минулого. Вони мають бути продовженням боротьби за волю України. Резолюція збудила Україну. Перед революцією не чути було на вулицях української мови, не було газет. Чудом в таких обставинах були військові з'їзди.

У мистецькій частині виступали діти: Нуся Горчаківська продеклямувала „22-го Січня", Ева Желем виконала на акордіони пісні: „Гей, там на горі Січ іде", „Гей, у лузі червона калина" та „Їхав стрілець на війноньку". Нуся Горчаківська виконала дві пісні на акордіоні—„За синім Дунаєм", „Взяв би я бандуру"; Орест Мосійчук продеклямував „Тому років 50-ть". Студент Роман Колтунюк, як завжди, прегарно продеклямував „В пошану 22-го січня". Належить підкреслити справжній мистецький дар цієї молодої людини, котра не жаліє часу та труду і вивчає напам'ять довгі вірші.

Справжньою атракцією свята був виступ бандуристок під керівництвом О.Мошинської, солістки Б.Завадович і Б. Желем. Бандуристки виконали три пісні: „Я бачив, як вітер берізку зломив", „Взяв би я бандуру" і „Встає хмара з-за лиману". Бандуристки заслуговують на щире признання, бо вони спадкоємці кобзарської слави.

Свято закінчено відспіванням українського гимну, який проспівали всі присутні разом із бандуристками.

Денверська громада тепло і щиро вітала Ганну Діброву, яка не пошкодувала часу, і не дивлячись на непригожі обставини, приїхала з далекого Чикаго, щоб своєю присутністю і словом звеличити свято Січневих Роковин.

Я.Я.

Ірвінґтон

У неділю, 23-го січня ц.р., заходами Українського Конгресового Комітету Відділу Нюарк-Ірвінгтон, Н. Дж., тут в Українському Народному Домі відбувся Святочний концерт для відзначення 65-річчя самостійности і 64-річчя соборности української держави—Української Народної Республіки.

Свято розпочалось американським гимном, що його виконала на піяно М.Павловська. Відкрив свято інж. Семанишин, голова Відділу УККА.

Уривки з 4-го Універсалу прочитав Мирон Петрух, а проклямацію Українського Дня губернатора стейту Ню Джерзі Томаса Кейна прочитав А.Кейбіда. Прочитано також проклямацію Українського Дня посадником Ірвінгтону Томасом Данном. Святочну промову виголосив о. Роман Мірчук.

У мистецькій частині дівочий хор „Жайворонки", при осередку СУМА з Ню Йорку, керівник проф. Лев Стругацький, під акомпаньямент Соні Шерег проспівав пісні—„Живи, Україно" муз. М.Гайворонського, „Виростеш ти, сину" муз. А. Пашкевича, сл. В.Симоненка і стрілецьку пісню „Їхав стрілець на війноньку". Заспівували Брігіда Заяць і Галя Блага.

Грамоту признання і подяки за працю для Українського Національного Фонду одержав Іван Гєнсьор.

В другій частині концерту рецитаторка Аня Дидик виконала уривки з твору Тараса Шевченка „Сон".

Мішаний хор „Трембіта" під диригентурою проф. Олександра Микитюка, під акомпаньямент Марії Павловської виконав „Гей, у лузі" муз. Р.Купчинського, сл. М.Гайворонського, „Наш рідний край" муз. і слова В. Тритяка, „Засяло сонце золоте" муз. І.Недільського і „Вкраїно, мати! Кат сконав" муз. К.Стеценка, слова С. Черкасенка.

В монтажі „Як дзвони радісно гудуть", який з поезій Л.Храпливої, О.Олеся і М.Щербака підготовила Іванна Кононів, брали участь члени Студентської Громади—Марійка Голіната, Ірка Пасласька, Христя Терлецька, Надя Яворська і Мирон Петрух.

На закінчення ще раз виступив хор „Жайворонки", який під керівництвом диригента проф. Л.Стругацького та під акомпаньямент С. Шерег проспівав—„За рідний край" муз. Гайворонського, сл. Р.Купчинського, „А мати ходить на курган" муз. А.Пашкевича, сл. Д.Луценка й „Ось день війни", пісня УПА М.Федорова.

Концерт закінчився відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна".

К.Степовий

Елізабет

На світлині (зліва): о. Йосиф Федорик, Кимберлі Ердош і Мирон Пінковський

Посадник міста Елізабет, Н.Дж., Томас Данн, з нагоди свята української незалежности підписав проклямацію, якою проголосив день 22-го січня—Днем Української Незалежности, у присутності делегації від української громади, в склад якої увійшли—Мирон Пінковський, голова місцевого Відділу УККА, о. монс. Йосиф Федорик, парох церкви св. Володимира Великого в Елізабеті, д-р Роман Граб, Михайло Іванців, Михайло Хитрий, Богдан Федик, Галя Федун, директор школи св. Володимира Великого, учні парафіяльної школи: Кимберлі Ердош, Роман Мацкевич і пл. новак Марко Рибак. При цій нагоді головну вулицю міста—Брод стрітперейменовано на—Бульвард Української Незалежности („Юкрейнієн Індепенденс Булевард").

Бриджпорт, Конн.

У канцелярії посадника Бриджпорту (зліва): М.Бурий, Рідна Школа, Стефан Пелещук, пластова станиця, о. крилош. Ярослав Шуст, парох української католицької парафії, Юлія Вучек, учениця школи, Василь Пелещук, голова Відділу УККА, посадник Леонард Паолеті, Ярослав Гура, представник Гарварду, пластун новак Михась Вучек Леся Вучек, містоголова СУА, М.Вучек, церковний комітет, Тарас Сливінський, секретар 59-го Відділу УНС, Василь Бабій, предсідник УБС

Заходом місцевого Відділу УККА відбулись тут у п'ятницю, 21-го січня ц.р., відвідини представників українських організацій, церковних і молодечих, в канцелярії посадника міста в місцевій ратуші, з нагоди 65-их роковин української незалежности. Ініціятором програми був голова місцевого Відділу УККА Василь Пелещук, координатором відвідин був мгр Стефан Пелещук, представник пластової станиці, який представив всіх присутніх та коротко розповів про життя і діяльність українців у Бриджпорті, та про значення 22-го січня, дня української незалежности.

Посадник міста Леонард Паолеті врочисто прочитав та підписав проклямацію. Відтак він сказав, що радо вітає делегацію і що українці, як етнічна група, причинилася багато до розбудови міста, що свято незалежности—це важлива дата, котру треба щороку пам'ятати. На кінець він побажав всьому українському народові дочекатися дня волі, що всі присутні прийняли оплесками.

Опісля було зроблено спільну знимку, а потім всі вийшли на подвір'я, де В.Пелещук передав український прапор посадникові, який повісив його на машт і підняв в гору.

Після закінчення церемонії посадник запросив всіх до вітальні і погастував нас кавою і солодким. Подякував посадникові мгр С.Пелещук, після чого всі присутні розійшлися домів у святочному настрої.

Про ці відвідини була поміщена світлина і стаття у місцевому щоденнику — „Бриджпорт Пост", а радіопередача коментувала цю подію.

Присутній

Ойстер Бей, Н.Й.

Адміністративний керівник міста Ойстер Бей Джозеф Колбі (сидить) підписує проклямацію, якою проголосив день 22-го січня—Днем Української Незалежности. Біля нього стоять (зліва): Йосип Хома з Сайоссету, голова Відділу УККА, повіт Нассо, Володимир Білий з Массапікви, заступник голови, які тримають український прапор, який згодом повівав на щоглі міської ратуші, як символ змагань за волю України; Олександра Біла і Мері Вуд з Гіксвіллу, і діти у народних строях—Мерілин і Давид Вуд.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 7-го лютого 1983 року, по тяжкій недузі відійшла у Вічність у Філядельфії, Па.

наша Найдорожча
ДРУЖИНА І МАМА

бл. п.
ГАЛИНА ЦІНЦІРУК

на 62-му році життя.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 11-го лютого 1983 р. в похоронному заведенні Насевичів при Френклін і Бравн вул. у Філядельфії, Па., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН в суботу, 12-го лютого 1983 р., до української католицької катедри Непорочного Зачаття о год. 10-ій ранку, а опісля на цвинтар Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:
чоловік — МИХАЙЛО
син — НИКОЛА з дружиною ТЕРЕСОЮ

Велике Плем'я „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

з невимовним жалем і смутком повідомляє Фамілію „Лісових Чортів" та Пластову Родину, що дня 5-го лютого 1983 року в Дітройті, Миш. відійшов на Вічну Ватру

сл. п. пл. сен. керівництва
СТЕФАН ЩУРОВСЬКИЙ

член великого племени „Лісових Чортів", голова фонду „Фамілія по нитці", член фамілійних та пластових проводів.

Горем опечаленій Родині Покійного складаємо наші глибокі вислови співчуття.

Третій Курінь УПС і УСП „Лісові Чорти"

На 90-му році життя відійшов у Вічність дня 19-го січня 1983 року.
наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІД

бл. п.
МИХАЙЛО ЧАЙКІВСЬКИЙ

народжений в Західній Україні, чотовий УГА, довголітній педагог в Галичині.

ПОХОРОН відбувся 22-го січня 1983 року в Ню Гейвені, Конн.

В невимовному смутку:
дочки:
ВІРА КАРПІ
ЛІДІЯ ФІЦАПОВИЧ
ВНУКИ І ПРАВНУКИ

У глибокому смутку повідомляємо Родину і Приятелів, що 25-го січня 1983 р. на 92-му році життя упокоївся наш ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.
АНТІН ТУЛЮК-КУЛЬЧИЦЬКИЙ

ПОХОВАНИЙ 27-го січня 1983 р. Мешканець Парсіпани, Н. Дж., уроджений в Кружиках, Самбір, Україна

Залишив у смутку:
дружину — ПАВЛІНУ
дочку — МАРІЮ, зятя і внуків
сина — ІГОРЯ і внуків
Сина і дочку, внуків і правнуків в Україні
брата — о. КУЛЬЧИЦЬКОГО
Сестрінків, братанка, кузинів в Канаді та Родину в Америці, Україні і Польщі
В безмежному горю —
ДРУЖИНА І ДІТИ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН Хавіє Перез де Куеяр закликав у неділю, 6-го лютого, до „швидкого розв'язання" питання незалежности для Південнозахідньої Африки.

Різдво в Товаристві „Рідна Школа" в Дітройті

Різдвяна „Ялинка", що її програму виконали учні Школи Українознавства, відбулася в неділю, 16-го листопада ц.р., у залі Українського Осередку на Карпентері.

Програму зустрічі відкрив голова Товариства Ігор Іваницький. Він привітав душпастирів, учителів, батьків шкільну молодь та численних гостей, що виповнили по береги привітну залю Українського Осередку.

Програма почалася виступом дитячого садка, що ним опікується учителька Галина Калитяк. Діти висказали свою радість з приводу народження Божого Дитяти та привітали своїх батьків і гостей.

Коло сорока учнів, одягнених у костюми дійових осіб: Зайчиків, Білочок, Ведмедів, Лисичок, Українських Дітей, як також св. Марії, св. Йосифа й Ангела, виконали різдвяну картину під назвою „Різдво в борі" Романа Завадовича.

Діти чудово вив'язалися із свого завдання. До їх успіху причинились у велекій мірі виготовлені Іриною Бараник декорації, що зображували ялиновий бір. Так само були добрі голосники й освітлення, про що подбав Іван Сеньків. Молодих акторів приготовили вчителі — Ірина Тарнавська, Марія Андрусяк, Ольга Савчук і Рома Тобіянська. Ця остання відповідала за цілість учнівського виступу. Гості довго оплескували талановитих виконавців.

Юні бандуристи школи кобзарського мистецтва виконали під проводом Михайла Сердюк, „Бог Предвічний народився", „Нова радість стала" й „Добрий вечір тобі, пане господарю". Гості стихійно проспівали деякі колядки разом з бандуристами. Виступ бандуристів був дуже ефективний.

В останній частині вечора відбулася свята вечеря, яка почалась і закінчилась молитвою-співом під проводом о. Олександра Биковця й о. Севастіяна Собола, ЧСВВ. Численні жінки під проводом Валентини Євич, приймали гостей святвечірніми стравами. Було також різноманітне солодке печиво, подароване матерями й бабусями шкільної молоді.

Хочеться вірити, що дуже успішний виступ учнів Школи Українознавства заохотить записати до нашої школи дітей тих батьків, що стоять ще осторонь.

Осип Сливинський

Про нові...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

час пожежі в Америці (1952). Зі статті І. Соневицького довідується читач, що І. Недільський написав в 1959 році оперету „Чарівний перстень", та хто і коли зможе побачити й почути її на сцені...

І. Соневицький так характеризує музику Недільського:

„Музика І. Недільського сповнена ніжним лірризмом. Композитор відзначається багатою творчою інвенцією, спонтанністю та природним талантом творення мелодій, які сприймаються і скоро поширюються серед мас". Хоча Недільський лірик, проте творив і бадьорі марші, в яких виявляв любов до своєї Батьківщини. На думку І. Соневицького, „музика І. Недільського сповнена ніжного лірризму. Композитор відзначається багатою творчою інвенцією, спонтанністю та природним талантом творення мелодій, які легко сприймаються і скоро поширюються серед мас". З цим погодиться кожний, хто чув таку популярну композицію, як „Засяло сонце золоте".

Про самого композитора написав І. Соневицький таке:

„В творах І. Недільського яскравим відпечатком відбилися й шляхетні риси композитора як людини з погідним, доброзичливим і благородним характером". І з цим погодиться кожний, хто особисто знав автора популярної композиції „Засяло сонце золоте"...

Жаль тільки, що він так вчасно залишив наш світ...

Чи це...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ни мають діло з фальсифікаторами, котрі діють у державному маштабі? Чи не використало КҐБ жидівське походження американських юристів (що працювали з Антоненком) і жахливими картинами звірств приписаних окремим особам розпалило в них українофобські емоції, змусивши повірити зфабрикованим з наклепницькою метою свідченням?

Якщо це так, то мені здається, що в такому разі Бюро спеціяльних розслідувань відійшло від принципу „безсторонности" суду, що його ґарантує усім громадянам ЗСА Всесвітня Декларація Людських Прав і власна Конституція.

Новий мінерал...

(Продовження зі стор. 1)

розмірів іноді вказує на можливу присутність покладів інших комерційних мінералів поблизу.

Є. Ярошевич є автором і співавтором біля 70-ох наукових праць із своєї ділянки. Працюючи у Смітсонівській інституції він співпрацює не тільки з науковцями у царині стислих наук, а практично з цілим рядом дослідників. Наприклад, час до часу археологи звертаються до нього за аналізою розкопків, щоб встановити, чи даний об'єкт міг бути зроблений там, де його знайдено, з місцевих речовин, чи може був перенесений з іншого місця.

Але головне зацікавлення Ярошевича це метеорити, а метеорити, пояснює він, „допомагають нам зрозуміти структуру нашого всесвіту".

Є. Ярошевич родився в Україні і поселився у ЗСА після Другої світової війни. Прибувши до Америки він служив у війську, а після того вступив на Іллинойський університет, де став хеміком. Він працював професійно у фірмах Сінклер і Гонівелл, а в половині 1960-их років переїхав до Вашінґтону, де його затруднено у Смітсонівській інституції.

Андропов...

(Продовження зі стор. 1)

могли б викликати незадоволення або опозицію. Серед аналітиків відбувається розмова про причини такого повільного процесу перемін у Совєтському Союзі — чи це викликане опором інших членів політбюро, чи обережністю самого Андропова. Більшість вважає, що Андропов є занадто хитрий політик, щоб розсваритися із своїми товаришами з політбюра бо у всіх випадках не було покищо і натяку на якісь протиріччя.